

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VIŠKE POSLOVNE ŠOLE
VPLIV ŽIVALI NA DELOVNEM MESTU

Ljubljana, avgust 2020

KIM NIKA ŽAN

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Kim Nika Žan, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Vpliv živali na delovnem mestu, pripravljenega v sodelovanju s svetovalko izr. prof. dr. Judito Peterlin

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študentke: _____

KAZALO

UVOD	1
1 STRES NA DELOVNEM MESTU	1
1.1 Vloga managementa za dobro počutje zaposlenih na delovnem mestu.....	3
1.2 Velnes programi v organizaciji	4
2 VPLIV DOMAČIH ŽIVALI NA ČLOVEKA IN OKOLJE	5
2.1 Terapevtski psi.....	5
2.2 Domače živali na delovnem mestu	6
2.3 Pozitiven vpliv živali na delovnem mestu	6
2.4 Negativen vpliv živali na delovnem mestu.....	8
3 PRIMERI DOBRIH PRAKS TUJIH PODJETIJ	9
3.1 Ben & Jerry's	9
3.2 Amazon	10
3.3 Google	11
3.4 Ferray Corporation	11
3.5 Pet care	11
4 PRIMERI DOBRIH PRAKS DOMAČIH PODJETIJ	12
4.1 Topol armature, d. o. o.....	12
4.2 Loomp	12
4.3 Madwise	12
4.4 D.Labs.....	12
5 EMPIRIČNA RAZISKAVA.....	13
5.1 Namen in cilj raziskave	13
5.2 Metoda raziskave	13
5.3 Analiza rezultatov ankete – zaposleni, ki jih hišni ljubljenci spremljajo na delovnem mestu	14
5.4 Rezultati ankete – zaposleni, ki jih hišni ljubljenci ne spremljajo na delovnem mestu	19
6 POVZETEK UGOTOVITEV IN PRIPOROČILA	24
SKLEP	26
LITERATURA IN VIRI	27
PRILOGE.....	31

KAZALO TABEL

Tabela 1: Tabelarični prikaz spola anketiranih oseb	14
Tabela 2: Tabelarični prikaz starosti anketiranih oseb	14
Tabela 3: Kateri hišni ljubljenci anketirance spremljajo na delovnem mestu.....	14
Tabela 3: Kateri hišni ljubljenci anketirance spremljajo na delovnem mestu (nad.)	15
Tabela 4: Koliko domačih živali anketirance spremlja med delovnim časom.....	15
Tabela 5: Kdo pripelje hišne ljubljence na delovno mesto	15
Tabela 6: Kolikokrat so prisotni hišni ljubljenci na delovnem mestu.....	16
Tabela 7: Ugajanje prisotnosti živali pri delu	16
Tabela 8: Koliko živali pomirjajo med delom	17
Tabela 9: Ali živali vplivajo na razvoj boljših odnosov na delovnem mestu?.....	17
Tabela 10: Ali živali znižujejo stres v težkih trenutkih.....	17
Tabela 11: Koliko časa zaposleni posvetijo hišnemu ljubljencu na delovnem mestu	18
Tabela 12: Ali bi drugim podjetjem predlagali, da uvedejo takšno metodo lajšanja stresa	18
Tabela 13: Mnenje o vzgoji živali na delovnem mestu.....	18
Tabela 14: Tabelarični prikaz spola anketiranih oseb	19
Tabela 15: Tabelarični prikaz starosti anketiranih oseb	19
Tabela 16: Ali imajo anketiranci doma hišnega ljubljence	19
Tabela 17: Ali bi anketiranci vzeli domačo žival s seboj v službo, če bi imeli to možnost	20
Tabela 19: Ali bi bil delodajalec po mnenju anketiranih navdušen nad idejo domačih živali na delovnem mestu.....	20
Tabela 20: Poznavanje podjetij v Sloveniji, ki dovoljujejo domače živali na delovnem mestu	21
Tabela 21: Mnenje o lajšanju stresa z živalmi	21
Tabela 22: Mnenje anketiranih o vplivu živali na stresne dogodke v službi	21
Tabela 23: Ali bi zaposleni z večjim veseljem hodili v službo, če bi bil prisoten hišni ljubljencek	22
Tabela 24: Ali bi anketiranci poskrbeli za živali sodelavca	22
Tabela 25: Ali bi domača žival anketirance ovirala pri delu, če bi se ji morali posvečati..	22
Tabela 26: Vpliv živali na socialne odnose med sodelavci.....	23
Tabela 27: Ali bi anketirani sprejeli manjšo plačo v zameno, da bi lahko imeli svojo domačo žival ob sebi med delovnim časom.....	23
Tabela 28: Mnenje o vzgoji psa na delovnem mestu	23

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Anketni vprašalnik – zaposleni, ki imajo hišnega ljubljénčka ob sebi med delom	1
Priloga 2: Frekvence odgovorov na anketni vprašalnik – zaposleni, ki imajo hišnega ljubljénčka ob sebi med delom	3
Priloga 3: Anketni vprašalnik – zaposleni, ki nimajo hišnega ljubljénčka ob sebi med delovnim časom.....	6
Priloga 4: Frekvence odgovorov na anketni vprašalnik - zaposleni, ki nimajo hišnega ljubljénčka ob sebi med delovnim časom.....	8

UVOD

Hišni ljubljenci lahko naredijo konkretno spremembo na delovnem mestu. Poleg tega, da merljivo zmanjšajo stres, tudi povečajo produktivnost, ustvarjalnost, povezanost zaposlenih in njihovo zadovoljstvo (Tuttle, 2016). Prav zaradi tega postaja družba vse bolj prijazna do hišnih ljubljencev na delovnem mestu. Hišni ljubljenci lahko pomagajo tudi zdravstvenim pacientom, starostnikom ter zapornikom. Ker živali na delovnem mestu izboljšajo zdravje zaposlenih in povečajo produktivnost so posledično boljši rezultati v podjetju (Wilkin, Fairlie & Ezzedeen, 2016). V nadaljevanju predstavljam, kakšen vpliv imajo hišni ljubljenci na delovnem mestu, nato pa teorijo podkrepim z raziskavo s pomočjo anket.

Cilj raziskave je, da predstavim še ne tako znano vrsto velnes programa na delovnem mestu v Sloveniji. V tujini je vedno več podjetij, ki dovoljujejo svojim zaposlenim pripeljati hišnega ljubljence. Ker v Sloveniji ta metoda nižanja stresa na delovnem mestu ni tako razvita, jo bom v svoji zaključni strokovni nalogi predstavila.

Namen naloge je ugotoviti, koliko so Slovenci naklonjeni domačim živalim na delovnem mestu. Ostali cilji raziskave so:

- ali živali res lajšajo stres zaposlenim med delovnim časom,
- kakšen vpliv imajo na razvoj socialnega odnosa na delovnem mestu,
- ali zaposleni menijo, da je vzgoja živali pomembna,
- ali zaposleni menijo, da je dobro, če nas hišni ljubljenček spremlja v službi.

V prvem delu zaključne strokovne naloge predstavim teorijo stresa na delovnem mestu in kako delodajalec sam poskrbi, da se zaposleni čim boljše počutijo v službi. Prav tako omenim velnes programe v delovnih organizacijah. Opišem pozitivne in negativne vplive domačih živali na človeka in okolje. Vse to prikažem tudi na primerih dobrih praks tujih in domačih podjetij. V teoretičnem delu omenim tudi terapevtske pse, ki pa ljudem ne pomagajo le na čustveni ravni, ampak tudi fizično s povečanjem morale, nalogami samopomoči in izboljšanjem socialnih veščin (Diamond Davis, 2002).

V empiričnem delu s pomočjo ankete pridobim odgovore na svoja raziskovalna vprašanja in pridobim mnenja od ljudi, ki imajo ob sebi domače živali med delom, pa tudi tistih, ki v službi ob sebi nimajo živali in bi si to morda želeli.

1 STRES NA DELOVNEM MESTU

Stres je vedno bolj prisoten med zaposlenimi v organizacijah. Dejavnik stresa na delovnem mestu je, ko se od zaposlenega na delu zahteva stvari, ki niso kompatibilne z njegovim znanjem ali sposobnostmi. Stres povzročajo tudi drugi dejavniki, kot so slaba komunikacija in odnosi med sodelavci, povečanje obremenjenosti z delom in negotovost

glede zaposlitve zaradi zmanjševanja števila zaposlenih. Zaradi stresa so zaposleni posledično manj produktivni in v kolektivu vlada negativna energija, ker se zaradi pretiranega stresa poslabša tudi imunski sistem, zaposleni pogosto zbolijo. Iz tega razloga so veliko na bolniškem dopustu, pomanjkanje zaposlenih v organizaciji pa je dodaten strošek za podjetje (Černigoj Sadar, 2002, str. 82).

Odstotek zaposlenih ljudi, ki zaradi odziva na hud stres in prilagoditvene motnje, akutne stresne reakcije, posttravmatske stresne motnje, prilagoditvene motnje in druge odzive na hud stres, ki niso opredeljeni, v Sloveniji z leti narašča. V letu 2015 je bilo 0,06 % zaposlenih na bolniškem staležu (v nadaljevanju BS) zaradi naštetih kriterijev, v letu 2016 0,07 %, v letu 2017 0,08 % in v letu 2018 0,09 % (Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2020). Odstotek BS je odstotek izgubljenih koledarskih dni na enega zaposlenega delavca (Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2020).

Zaradi visoke stopnje stresa oziroma nenehnega stresa, ki ga človek doživlja na delu, pa lahko pride tudi do izgorelosti. Znaki izgorelosti se med drugim kažejo tudi telesno: kronična utrujenost, nespečnost, težave s prebavo, bolečine po telesu ipd. Potem imamo čustvene znake izgorelosti, ki jih prepoznamo z izoliranjem od ljudi, s katerimi drugače izgoreli posameznik preživlja čas. Motivacije za delo je vedno manj ali pa se pojavi celo antipatija do dela. Lahko pride tudi do žalosti, nemočnosti in posledično obupa nad delom. Pod vedenjske znake štejemo razdražljivost, nezadovoljstvo, paranoidnost, lahko se nam spremeni način razmišljanja in zmanjša koncentracija. Poleg vseh teh razlogov je možno, da se pri osebi pojavijo simptomi depresije, kar lahko vodi tudi do samomora (Mesec, 2008, str. 22).

Raziskave, ki jih je naredila Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu, so pokazale, da je Slovenija v Evropski uniji ena izmed najbolj ogroženih držav z vidika podvrženosti stresu na delovnem mestu (Korporativni velnes, 2018).

Obstaja veliko nasvetov, kako preprečiti oziroma zmanjšati stres na delovnem mestu. Nekateri od njih so, da si moramo med delom vzeti krajše odmore in ne prekoračiti rednega delovnega časa ter da moramo imeti ravnovesje med kariero in zasebnim življenjem. Poleg tega je dobro, da meditiramo in smo telesno aktivni (Mohorič, 2009).

Ker hišne živali zelo pozitivno vplivajo na človekovo zdravje in povečujejo socialno vključenost, je eden od možnih učinkov lajšanja stresa tudi prisotnost hišnih živali v podjetju. Delodajalci in zaposleni vse pogosteje odkrivajo, da jih hišni ljubljenci na delovnem mestu delajo bolj srečne in posledično znižujejo njihovo raven stresa. Prav tako ustvarjajo prijetno in prilagodljivo okolje. Iz tega razloga vedno več živali, v večini psov, spremlja svoje lastnike v službo (University of Southern California, 2019).

1.1 Vloga managementa za dobro počutje zaposlenih na delovnem mestu

Zelo pomembno je, da vodja deluje avtentično in tako tudi vodi organizacijo. Osnova za to sta razvoj in učenje. Dober avtentični vodja upošteva potrebe zaposlenih ter se osredotoča na posameznika in njegove prednosti (Dimovski, Penger & Peterlin, 2009, str. 102).

Zaposleni mora na prvem mestu zaupati svoji vodji; da pa vodja pridobi to zaupljivost, mora na tem delati. Za začetek mora vodja poznati sebe in se sprejeti, predvsem pa tudi ohraniti svojo lastno miselnost. Vpliv vodje je zelo pomemben za vodenje sodelavcev. Prav tako, kot morajo zaposleni zaupati svoji vodji, pa mora biti vodja zmožen zaupati svojim sodelavcem in jih poleg tega motivirati, saj le na tak način lahko doseže zastavljene cilje (Dimovski, Penger & Peterlin, 2009, str. 10).

Dobri avtentični vodje si že pred iskanjem zaposlenega omislijo, kakšnega sodelavca želijo na določenem delovnem mestu, zato so neprestano v iskanju te določene osebe. Na tak način si zagotovijo dober kader, s katerim lahko ustvarijo načrtovano (Dimovski, Penger & Peterlin, 2009, str. 108).

Vodja mora biti samozavesten, saj se zaposleni lahko samo na tak način počutijo dobro v organizaciji. Verjeti mora v svoje sposobnosti, biti odločen in skladen z besedami ter dejanji. To je ključno za pridobitev zaupanja zaposlenih (Dimovski, Penger & Peterlin, 2009, str. 108).

Dober delodajalec mora skrbeti za razvoj svojih zaposlenih. To pomeni, da se poleg vodje v organizaciji razvijajo tudi sodelavci. Avtentični vodja mora biti svojim sodelavcem vzornik, mora jih neprestano učiti in jim svetovati, temu bi lahko rekli, da je kot nek spodbujevalec osebnega razvoja posameznika. Vodja svojim zaposlenim predaja naprej obnašanje, ki je pravilno in pošteno. Vsi pa morajo biti iskreni tudi pri izpostavljanju svojih slabosti, saj se lahko določena oseba le na tak način izboljšuje na svojem delovnem mestu (Dimovski, Penger & Peterlin, 2009, str. 111).

Spodbuda osebne identifikacije sodelavcev je pomembna že na začetku celotnega procesa vodenja. To pomeni, da si vsak posameznik ustvari določeno mnenje o vodji oziroma neki osebi. Pri avtentičnem vodenju se izpostavlja modeliranje vlog, kjer so pomembni visoki moralni standardi, poštenost in osebna integriteta. Pomemben izziv za avtentičnega vodjo je, da prepozna prednosti zaposlenega in mu jih pomaga ustrezno razvijati ter jih povezati s ciljem in vizijo podjetja (Dimovski, Penger & Peterlin, 2009, str. 111).

Večina zaposlenih potrebuje motivacijo, da se počutijo bolje pri svojem delu in ga zaradi tega optimalno opravijo. Nekateri zaposleni so denarno motivirani, medtem ko drugi najdejo priznanje za nagrade osebno motivirajoče. Motivacijske ravni na delovnem mestu neposredno vplivajo na produktivnosti zaposlenih. Delavci, ki so motivirani in navdušeni nad svojimi delovnimi mesti, svojo odgovornost opravljajo po svojih najboljših močeh (Sokro, 2012).

1.2 Velnes programi v organizaciji

Zdravje in dobro počutje zajemata fizično zdravje, psihološko zdravje, čustveno stabilnost in socialno zavzetost. Fizično zdravje vključuje samooskrbo in zmeren življenjski slog. Čustveno dobro počutje je psihološko dobro počutje, pod kar spadata subjektivna izkušnja in pozitivna čustvenost. Stabilno razpoloženje je čustvena enakomernost, ki povečuje preprečevanje negativnih čustev in izgorelosti. Socialna angažiranost se vrti okoli medosebnih in družbenih odnosov (Ninivaggi, 2020, str. 113–135).

Organi za javno zdravje, kot je Svetovna zdravstvena organizacija, poudarjajo, da je spodbujanje zdravja na delovnih mestih ključna intervencija za doseganje zdravja in dobrega počutja delovno aktivnega prebivalstva (Abdin, Welch, Byron-Daniel & Meyricl, 2018, str. 70–76).

Da bi delodajalci izboljšali počutje svojih zaposlenih na delovnem mestu, sprejemajo strategije za krepitev zdravja in preventivno preprečevanje bolezni. To običajno imenujemo velnes programi na delovnem mestu. Primarni namen programa je preprečevanje nastanka bolezni. Sekundarna preventiva pa je diagnosticirati in zdraviti bolezni v zgodnji fazi, preden se pojavijo zapleti. Spodbujanje zdravega načina življenja je namenjeno krepitevi boljšega zdravja s spremembo vedenja. Programi so namenjeni vsem zaposlenim in ne le tistim, ki se srečujejo z zdravstvenimi težavami (Mattke in drugi, 2013).

Velnes programe na delovnem mestu delodajalci običajno tudi ponujajo s pričakovanjem, da bodo zmanjšali stroške zdravstvenega varstva. S tem ne pridobi samo zaposleni, ampak tudi delodajalec. Podjetju se zaradi velnesa na delovnem mestu znižajo stroški absentizma, prezentizma in fluktuacije (Levy & Thorndike, 2019, str. 175-178).

V podjetju Johnson & Johnson je odstotek zaposlenih, ki kadijo, od leta 1995 padel za več kot dve tretjini. Število zaposlenih, ki so fizično neaktivni in imajo visok tlak, se je prav tako zmanjšalo za več kot pol. Takšni podatki so pomembni za managerje. Pri podjetju Johnson & Johnson se je izkazalo, da se celovita oziroma strateško zasnovana naložba v socialno, duševno in telesno zdravje zaposlenega izplača (Berry, Mirabito & Baun, 2012).

Pogosto so bili velnes programi gledani kot lep dodatek, ne pa kot strateški imperativ. Z davčnimi pobudami in nepovratnimi sredstvi za zakonodajo o zdravstvenem varstvu, ki so na voljo v zadnjem času, lahko ameriška podjetja uporabljajo velnes programe, da odpravijo svoje velike stroške zdravstvenega zavarovanja, ki s staranjem delovne sile samo narašča. Vladne spodbude ali ne, zdravi zaposleni stanejo manj. Zdravnika Richard Milani in Carl Lavie sta to dokazala, ko sta raziskovala naključnega delodajalca ter naključnih 185 zaposlenih in njihovih zakoncev. Udeleženci niso bili srčni bolniki, vendar so prejeli srčno rehabilitacijo in vadbo usposobljenega strokovnega tima. Na začetku raziskave jih je bilo od vseh uvrščenih za visoko tveganje (glede na telesno maščobo, krvni tlak, tesnobo in druge ukrepe) 57 % spremenjenih v stanje z nizkim tveganjem do konca šestmesečnega

programa. Poleg tega so stroški zdravstvenih zahtevkov padli za 1.421 dolarjev na udeleženca v primerjavi s tistimi iz prejšnjega leta (Berry, Mirabito & Baun, 2012).

Ponudba velnesa na delovnem mestu je odlična konkurenčna prednost za delodajalca. Ljudje so pripravljeni vedno več pozornosti nameniti svojemu zdravju ob napornem delu v službi, s tem pa se poveča učinkovitost ljudi. Ne smemo zanemariti niti dejstva, da se aktivna delovna doba daljša. Zaradi tega se morajo delodajalci in zaposleni potruditi za čim boljše psihofizično zdravje (Karan, 2014, str. 45).

2 VPLIV DOMAČIH ŽIVALI NA ČLOVEKA IN OKOLJE

Domača žival ali hišni ljubljencek je žival, ki jo imamo ljudje ob sebi predvsem zaradi družbe, zabave ali sočutja. S hišnimi živalmi živimo in si delimo življenje. Niso delovne živali, živina ali laboratorijska žival. Za priljubljene hišne ljubljence je pogosto znano, da imajo privlačne nastope, visoko inteligentnost in sorodne osebnosti nam ljudem. Nekatere hišne ljubljence pa je mogoče sprejeti altruistično in takšne, kot so. Dva najbolj priljubljena hišna ljubljence sta pes in mačka. Strokovni izraz za ljubitelje psov je cinofil, za ljubitelje mačk pa ailurofil. Druge priljubljene živali, ki jih imajo ljudje doma, pa so zajci, hrčki, miši, morski prašički, papagaji, činčile, želve, ribe ipd. (Hart, 2015, str. 118–122).

Število aktivnih lastnikov psov (pravne in fizične osebe) v Sloveniji je bilo na dan 15. 4. 2020 209.882 (Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, 2020).

V večini človeške zgodovine imajo živali osrednji položaj v teorijah glede ontologije in zdravljenja bolezni. Zanimanje za potencialno medicinsko vrednost druženja z živalmi je v veliki meri sprožila ena sama študija, ki je pokazala, da lahko pet ljudi, ki trpijo zaradi srčnega infarkta, podaljša življenje. Ta študija je od takrat spodbudila številne druge, med katerimi je večina pokazala kratkoročne, sproščujoče učinke stika z živalmi ali dolgoročne izboljšave zdravja, ki so skladne s pogledom na živali kot spremljevalce in vire socialne podpore. Pozitivna terapevtska vrednost druženja z živalmi kljub ugotovitvam še vedno prejema malo prepoznavnosti v splošni medicinski literaturi. Kot raziskovalno področje pa ga državne podporne agencije močno podpirajo. S postopnim propadom tega staromodnega in razmišljanja, polnega predsodkov, bi se lahko vrnil k bolj celostnemu in odprtemu pogledu na potencialni prispevek živali k človekovemu počutju (Serpell, 2006, str. 3–19).

2.1 Terapevtski psi

Terapevtski psi s terapijo primarno pomagajo ljudem na čustveni ravni. Prav tako pa pomagajo tudi fizično s povečanjem morale, nalogami samopomoči in izboljšanjem socialnih veščin. Psi terapevti uporabljajo svoje socialne instinkte ter naučene socialne

veščine in ljudem tako prinesejo čustvene koristi. Ker je čustva težko izmeriti, včasih nihče ne ve, kako natančno je pes pomagal. V osebi opazijo samo pozitivne spremembe (Diamond Davis, 2002).

2.2 Domače živali na delovnem mestu

Ameriško združenje za veterinarstvo je izvedlo raziskavo, ki je pokazala, da je bilo leta 2011 v Združenih državah Amerike približno 70 milijonov hišnih psov in 74 milijonov hišnih mačk. Triinsedemdeset odstotkov vprašanih anketirancev je psa ali mačko ocenilo kot del svoje družine. Živali niso več omejene le na domače okolje. V večjem številu se pojavljajo tudi na delovnih mestih za pomoč pri invalidnosti, čustveno oporo ali pa celo zaradi druženja. Na primer ugledna podjetja, kot sta Google in Amazon, zaposlenim omogočajo že vrsto let, da pripeljejo svoje pse na delo (Foreman, Glenn, Meade & Wirth, 2017).

Obseg politik in praks, prijaznih do hišnih ljubljencev, sega od preprostih do bolj zapletenih ukrepov. Sprejem teh ukrepov lahko prinese korist, ki vključuje večjo privlačnost in zaposlovanje, izboljšanje zadrževanja zaposlenih, izboljšanje zdravja zaposlenih, povečano produktivnost ter posledično boljše rezultate. Obstajajo pa tudi pomisleki glede zdravja in varnosti, materialne škode, motenj in verskih preferenc. Zaposleni ima lahko alergijo na določeno žival. V tem primeru, podjetje ne bi smelo imeti takšne živali na delovnem mestu. Prav tako, lahko žival napravi materialno škodo, če ni pod nadzorom oziroma ni pravilno vzgojena. (Wilkin, Fairlie & Ezzedeen, 2016).

2.3 Pozitiven vpliv živali na delovnem mestu

Raziskave širijo naše znanje glede zdravih učinkov živali na nas, zato postaja družba vse bolj prijazna do hišnih ljubljencev na delovnem mestu. Zdravniki celo predpisujejo hišne ljubljence za zdravljenje duševnih bolezni in dobro počutje. Učitelji raznih šol vključujejo hišne ljubljence v pouk, terapevtski psi zdravijo bolnike itd. Podjetja oz. organizacije vedno bolj sprejemajo hišne ljubljence na delovnem mestu (Human animal bond research institute, 2020).

Čeprav obstajajo kulturne razlike v dojemanju in uporabi živali, se povezanost ljudi s svojimi domačimi živalmi podpira. V državah, ki so bolj gospodarsko razvite, pa imajo ljudje tesnejše vezi s svojimi hišnimi ljubljenci (Barker, 2005).

Živali lahko služijo kot vir ugodja in podpore. Pri tem so še posebej dobri terapevtski psi. Včasih jih pripeljejo v bolnišnice ali negovalne domove, da pomagajo zmanjšati stres in tesnobo bolnikov (News in Health, 2018). Kot primer bi lahko vzeli Univerzitetni rehabilitacijski inštitut – Soča, kjer jim pri terapijah pomagajo psi. Terapije se izvajajo kot nadgraditev že opravljene dopoldanske delovne terapije. Posameznikom se dvigne

razpoloženje in postanejo bolj motivirani za izvajanje nalog in aktivnosti. (Rupnik Mihelčič & Robida, 2018).

Hišni ljubljenci imajo številne ugodne učinke na člane različnih skupin, kot so otroci, družine, zdravstveni pacienti, starostniki in zaporniki. Lastniki živali oziroma ljudje, ki imajo veliko stika z njimi, imajo nižja tveganja za nastanek kardiovaskularnih bolezni in depresijo. Takšni ljudje so bolj samozadostni in pozitivni kot tisti, ki nimajo stika s hišnimi ljubljenci. Tudi kratke interakcije z neznanimi hišnimi živalmi, kjer je pomoč živali prisotna ali pa je izvedena terapija z ljubljencem, spodbujajo socialno interakcijo, zmanjšujejo tesnobo, strah in depresijo (Barker, 2005).

Živali pa lahko pomagajo tudi na druge, malo bolj nepričakovane načine. Raziskava je pokazala, da je skrb za ribe najstnikom s sladkorno boleznijo pomagala bolje obvladati svojo bolezen. Raziskovalci so imeli skupino najstnikov z diabetesom tipa 1, ki je morala skrbeti za hišne ribe dvakrat na dan. Najstniki so morali ribe hraniti, preverjati raven vode in menjati vodo v akvariju. Raziskovalci so sledili, kako dosledno si ti najstniki preverjajo glukozo v krvi. V primerjavi z najstniki, ki jim skrb za ribe ni bila dodeljena, so bili veliko bolj disciplinirani glede preverjanja lastne ravni glukoze v krvi, kar pa je bistveno za ohranjanje njihovega zdravja (News in Health, 2018).

Pretirana poraba časa zaradi projekta, težave ali katerega drugega dela lahko zavira produktivnost in povzroči nepotreben stres. Hišni ljubljenci opominjajo ljudi, da se za trenutek ustavijo in umaknejo od vsega. Kratki sprehodi, malo igranja in začasne motnje omogočajo, da ljudje niso tako pod stresom. Smeh in pozitivnost sta nalezljiva, prav tako kot negativnost in stres, vendar prinašata korist, kot sta dobra morala in boljša komunikacija. Študije (University of Southern California, 2019) tudi dokazujejo, da hišni ljubljenci pripomorejo k temu, da se zaposleni, obnašajo bolj prisrčno in so bolj produktivni. Prav tako pa zaposlenim pomagajo uspešno preživeti dolge delovne ure in jih opominjajo, da si vzamejo odmore (University of Southern California, 2019).

Spomladi 2004 je Ameriško psihološko združenje (angl. American Psychological Association) podelilo svoje prve nagrade za psihološko zdrava delovna mesta. Podjetja so zastopala različne panoge, ki poročajo o inovativnih programih za ravnotežje med poklicnim in zasebnim življenjem. S tem neposredno koristijo zaposlenim, podpirajo družine in spodbujajo velnes na delovnem mestu. Majhno podjetje Vermont, ki dovoljuje hišne ljubljence na delovnem mestu, je bilo eno od 15 podjetij, ki so prejela nagrado. Podjetje je poskušalo zgraditi tesno povezanost ekipe, ki je motivirana in produktivna. Povedali so tudi, da vsakič, ko zaposlijo novo osebo, je podobno kot dobiti novega družinskega člana. Pri tem pa so jim veliko pomagali hišni ljubljenci (Barker, 2005).

Študentki psihologije iz Zvezne države Kentucky Meredith Wells in Rose Perrine sta naredili raziskavo na 193 zaposlenih pri 31 delodajalcih, ki dovoljujejo hišne ljubljence na delovnem mestu. Ugotovitve so pokazale, da živali zmanjšujejo stres pri delu.

Udeleženci v raziskavi so poročali, da živali naredijo delovno okolje bolj udobno, prijetno popestrijo delovni dan ter si zaposleni z njimi ustvarijo prijateljstvo. Leta 2012 so Barker, Knisely, Barker, Cobb in Schubert proučevali tri skupine zaposlenih. V prvi skupini so zaposleni, ki pripeljejo s seboj domačo žival v službo. V drugi skupini so tisti, ki ne pripeljejo hišnih ljubljencev s seboj na delovno mesto. V tretji skupini so tisti, ki nimajo domače živali niti doma. Rezultati raziskave so pokazali, da se je skozi delovni dan stres najbolj povečal pri ljudeh, ki nimajo hišnega ljubljence doma ali ga nimajo s sabo v službi, pri tistih, ki imajo svojega ljubljence pri sebi na delovnem mestu, pa se je stres zmanjšal. Ugotovili so še, da živali na delovnem mestu sprostijo in zabavajo stranke, ki pridejo v podjetje (Olsen, 2015, str. 118).

Revija Modern Dog je naredila anketo, kjer je lastnike psov vprašala, ali bi sprejeli nižjo plačo v zameno, da bi lahko pripeljali svojega psa na delovno mesto. Petinšestdeset odstotkov jih je odgovorilo, da bi sprejeli nižjo plačo. Razvidno je, da lastniki psov zelo cenijo podjetja, kjer dovoljujejo živali na delovnem mestu (Olsen, 2015, str. 118).

2.4 Negativen vpliv živali na delovnem mestu

Medtem ko lahko hišni ljubljenci prinesejo številne zdravstvene koristi za nekatere ljudi, to ne velja za vse. Študije kažejo, da lahko zgodnja izpostavljenost hišnim ljubljencem pomaga zaščititi majhne otroke pred razvijanjem alergij in astme, toda za ljudi, ki so že alergični na določene živali, lahko naredijo več škode kot koristi. Alergije na živali so izredno pogoste med alergijami. Živali, na katere so ljudje največkrat alergični, so: psi, mačke, zajci, podgane in morski prašički (Eggleston & Wood, 1992). To pomeni, da če v podjetju dela nekdo, ki je alergičen na določeno žival, podjetje ne sme imeti te živali na delovnem mestu, saj bi lahko ovirala delo zaposlenega iz zdravstvenih razlogov. Nekatere od teh alergij so tako hude, da povzročajo izpuščaje, začasno zadihanost, napade panike in celo hude dihalne motnje (Ayyar, 2014).

Poleg fizične reakcije na prisotnost domačih živali, lahko imamo sodelavce, ki se živali resnično bojijo in jim povzročajo stres. Za take osebe prisotnost hišnega ljubljence na delovnem mestu ne deluje pomirjujoče, temveč predstavlja stalno grožnjo njihovem počutju in varnosti (Ayyar, 2014).

V primeru, da je pes nevzgojen in prisoten v službi lastnika, lahko slabo vpliva na celoten kolektiv. Nevzgojen pes lahko moti druge ljudi med delom z lajanjem, skakanjem in zahtevanjem prevelike pozornosti, ki mu je v službi ne moremo nameniti. Prav tako so lahko mladiči prezahtevni za družbo na delovnem mestu. Ti še niso sobno čisti in zahtevajo veliko več pozornosti kot odrasel vzgojen pes (Pribičević, 2019).

Še vedno pa lahko pride do nepredvidene situacije, zaradi katere se lahko tudi najbolj poslušen hišni ljubljencek počuti ogroženega. Iz tega razloga lahko napade in poškoduje osebo na delovnem mestu. Čeprav je domača žival lahko večinoma vir zabave na

delovnem mestu, je na koncu dneva le žival, ki ne more biti odgovorna za svoja dejanja (Ayyar, 2014).

Imamo mnoge panoge, ki že po naravi ne dovoljujejo domačih živali v podjetju. Medicinske ustanove, farmacevtske družbe, kemični laboratoriji in živilska podjetja so vsi sektorji, v katerih lahko domača žival resno ogrozi kakovost končnega izdelka ali storitve. V takšnih okoljih hišni ljubljenci predstavljajo nevarnost onesnaževanja. Brez vprašanj jih je zaradi tega najbolje prepovedati (Ayyar, 2014).

V nekaterih primerih je za hišnega ljubljénka najbolje, da ostane doma na varnem in preskoči potovanje na delovno mesto z lastnikom. Industrije, kot so gradbeništvo, rudarstvo, rafinerije in drugo, so lahko nevarne za zdravje in počutje ljubljénka. S tem, da bi ga vzeli s sabo, bi ga samo ogrozili (Ayyar, 2014).

Pripeljati svojo domačo žival v službo ni enako kot prinesiti s seboj prenosni računalnik. Hišnega ljubljénka je treba redno hraniti, sprehajati in se celo z njim igrati. Čas, ki bi ga lahko porabili za povezovanje s sodelavci, sestavljanje poročila za stranko, razmišljanje o novih idejah, bo porabljen za skrb za domače živali (Ayyar, 2014).

Shreyans Parekh, direktor trženja in poslovnega razvoja v podjetju Koyal Wholesale, ki je največje svetovno podjetje za poroke in prireditve, je izvedlo eksperiment na delovnem mestu s hišnimi ljubljénki. Ugotovili so, da ta odločitev ni prinesla nič pozitivnega. Z uvedbo psov v pisarni so želeli znižati raven stresa in povečati produktivnost. Po štirih mesecih so končali s poskusom. Produktivnost in stopnje napak se niso izboljšale zaradi prisotnosti psov. Pravzaprav so v nekaterih tednih celo upadle (Ayyar, 2014).

3 PRIMERI DOBRIH PRAKS TUJIH PODJETIJ

3.1 Ben & Jerry's

Ameriško podjetje Ben & Jerry's se ukvarja s proizvodnjo sladoleda že od leta 1978. Znano je po dobri podjetnosti, vendar podjetje ne podpira samo svoje lokalne skupnosti z akcijami, ki jih vodijo zaposleni, ampak tudi financira lokalne organizacije za družbene spremembe prek fundacije Ben & Jerry's (Sullivan & Maineiro, 2007, str. 16).

Zelo so ponosni, da se jim vsak dan pri delu pridruži približno 30 psov. Štirinožni prijatelji začnejo dan s priboljški, ki jih dobijo na recepciji. Skozi dan pa uživajo v pasji družbi, sprehodih in pozornosti, ki jo dobijo od vseh zaposlenih. Vsi zaposleni so zelo zadovoljni, ker imajo pasjo družbo na delovnem mestu, ki jim pomaga prebroditi napornejše dneve v službi (Ben & Jerry's, 2020).

Svojo empatijo do živali kažejo tudi na svoji spletni strani, kjer imajo posebej narejen zavihek, kjer so fotografije vseh psov, ki jih spremljajo v podjetju. Poleg fotografije sta še ime štirinožnega prijatelja in njegov opis (Ben & Jerry's, 2020).

3.2 Amazon

Eric in Susan Benson sta mož in žena, ki sta bila ena izmed prvih zaposlenih v Amazonu. Vsak dan je z njima v službo prišel njun pes Rufus, ki je pasme Corgi. Ker sta zaposlena delala veliko ur, jima je delodajalec dovolil, da ga lahko imata vsakodnevno s sabo v pisarni. Pes ju je spremljal tudi med sestanki in tako postal maskota podjetja. Vsi ostali zaposleni so ga prav tako oboževali. Obstajalo je celo vraževerno prepričanje, da je za zagon nove funkcije v podjetju potreben dotik Rufusov tačke z računalniško tipkovnico. Čeprav Rufusa že dolgo časa ni več, so po njem poimenovali zgradbo v Amazonovem kampusu v Seattlu (Stone, 2013).

V podjetje Amazon pride dnevno na delovno mesto s svojimi lastniki kar 7.000 psov. Amazon pravi, da je imeti pse na delovnem mestu odlična odločitev. Psi zaposlene nasmejijo, zato je Amazon zelo ponosen, da je to njihova edinstvena tradicija. Njihovi zaposleni radi pripeljejo pse na delo in se veselijo srečevanja psov svojih sodelavcev (Amazon blog, 2019).

Poleg druženja imajo v vsaki poslovni zgradbi na recepciji obvezno košaro, polno pasjih priboljškov, ki jih pasji prijatelji dobijo ob vstopu v stavbo. V 17. nadstropju ene izmed zgradb Amazona je postavljena pasja hiša, kjer stoji tudi umetni nadzemni hidrant. V »soseski« prav tako ne primanjkuje postaj z vrečkami za iztrebke, vodnih fontan in območij za sprostitev psov. Pred kratkim so odprli skupinski park, kjer se lahko ljudje in njihovi hišni ljubljenci dodatno sprostijo in sprehodijo med odmorom (Amazon blog, 2019).

Poleg vsega tega pa zaposleni in psi uživajo v organiziranih dogodkih skozi celo leto. Veliki hit je Barktoberfest, saj ponuja zdrave pasje priboljške, aktivnosti in celo tekmovanje v pasjih kostumih (Amazon blog, 2019).

Njihova predanost štirinožnim prijateljem pa se ne ustavi le pri tem. Več kot 90 Amazonovih zaposlenih prostovoljcev in trgovcev na drobno je prišlo podpreti reševanje živali v Ohani. Po več kot 480 prostovoljnih urah je ekipa izpolnila 100 % seznama želja za prenovo Ohane, vključno z ustvarjanjem novih prostorov, prenovo sobe za zdravniške preglede, organizacijo trgovine s 1.000 m² in še več. Po zaključku so še trije od prostovoljcev posvojili pse in se nato odpravili z novimi štirinožnimi prijatelji domov (Amazon blog, 2019).

Psi pri Amazonu predvsem predstavljajo nek nepričakovani mehanizem za povezavo. Sodelavci se zaradi psov bolje spoznajo in povežejo, kar pa je posledično zelo dobro za podjetje in njegove dosežke (Amazon blog, 2019).

3.3 Google

Google je še eno podjetje, ki je psom prijazno v vseh svojih 70 poslovalnicah po različnih državah. Googlova vodja korporativnega komuniciranja pravi, da psi utelešajo trdoživost, zvestobo in vsestransko razigranost Googlove kulture. Psi, ki se svojim lastnikom pridružijo na delovnem mestu, so znani kot »Dooglers«. Velja pa, da morajo biti psi, ki se jim pridružijo v pisarnah, vzgojeni, njihovi lastniki pa se morajo držati pravil in biti odgovorni (Dogs at Work, 2018).

Zaposleni v službi vsak dan preživijo najmanj osem ur. V številnih primerih ljudje preživijo več časa na delovnem mestu kot doma, zato je pomembno, da se zaposleni počutijo zadovoljno in udobno. V podjetju Google razumejo, da večina ljudi obravnava svoje pse kot družinske člane, zato se na delovnem mestu počutijo bolj domače in veselo, saj jih spremljajo štirinožni prijatelji (Andujar, Nijholt & Gilbert, 2016, str. 684).

3.4 Ferray Corporation

Japonsko podjetje ima devet pisarniških mačk, ki so jih posvojili. Podjetje je posvojilo toliko mačk iz razloga, da bi povečali produktivnost in veselje v podjetju. Zaposleni so zelo navdušeni nad izvedbo te ideje. Odkar so mačke prisotne v pisarnah, se je komunikacija med sodelavci očitno izboljšala. Zaposleni so tudi dejali, da se počutijo manj pod stresom, saj jih mačke pomirjajo. V pisarnah imajo za mačke postelje, igrače in priboljške, tako da se tudi mačke počutijo dobro. Zaposleni so se sprijaznili tudi s tem, da jim kdaj kakšna mačka stopi na tipkovnico ali strga papirje. Podjetje Ferray prav tako dovoljuje zaposlenim, da pripeljejo svojo domačo žival od doma s seboj na delovno mesto. Poleg tega pa tisti zaposleni, ki posvoji mačko, dobi vsak mesec bonus v vrednosti 42 ameriških dolarjev, dokler je zaposlen v podjetju (Bender, 2017).

3.5 Pet care

Lee Hein, ki je vodja prodajne verige trgovin Pet Care, je dejal, da na stresne dneve v službi vidi sodelavce, ki gredo pogledati ribe in jih nahraniti. Vodja pisarne, ki skrbi za rezervoar, je poimenoval vse ribe v akvariju. Točno ve, kdo so, in pravi, da ima vsaka svojo osebnost. Akvarij z ribami zabavajo kot zaposlene, tudi stranke. Ko imajo obiskovalce, se morajo nekaj časa zadržati v sprejemnem prostoru in jim omogočiti, da si jih ogledajo. Kot pravi vodja prodaje, vsakdo lahko ima revijo na mizi za kavo ali pa fotografije na stenah, vendar pa nima veliko delovnih mest akvarij s 60 litri živih rib, ki vsakodnevno sproščajo zaposlene (Olen, 1993).

4 PRIMERI DOBRIH PRAKS DOMAČIH PODJETIJ

4.1 Topol armature, d. o. o.

V podjetju se jim vsak dan pridružita dve psički pasme bernski planšar. Lastnica, ki ju pripelje s seboj na delovno mesto, pravi, da si ne predstavlja, da bi morali psički ves njen delovnik ostati doma brez družbe. Prav tako je dodala, da nima nobenih negativnih izkušenj s strankami, ki pridejo v podjetje. Zgodilo se je tudi že, da so stranke spraševale po psičkih, če nista bili v tistem trenutku v bližini. Zaposlena je prepričana, da je zaradi prisotnosti svojih psov bolj produktivna in zadovoljna (Gregorič, brez datuma).

4.2 Loomp

Ko se podjetje Loomp srečuje s stresnimi situacijami, so jim živali v veliko pomoč. Psi jih prisilijo v odmor, kjer zaposleni preusmerijo svoje razmišljanje. Med odmorom gredo na kratek sprehod, kjer se še malo igrajo. Med tem časom pozabijo na skrbi in ko se vrnejo nazaj na delovno mesto, so bolj spočiti in imajo dodaten zagon za delo. Za pse imajo priskrbljen tudi prostor zunaj pisarne v primeru, da jim je vroče (Gregorič, brez datuma).

4.3 Madwise

V tem podjetju so se psi v pisarni pridružili popolnoma nenačrtovano. Začelo se je, ko je imela oseba, ki je zaposlena v tem podjetju, v varstvu psa svojih staršev. Ker psičke ni želela pustiti doma toliko ur, jo je vzela s seboj v službo. Izkušnja je bila zelo pozitivna, zato so se tudi ostali sodelavci odločili, da pripeljejo svoje hišne ljubljence v službo. Posebnih pravil v podjetju ni, razen tega, da je zmeraj samo en pes naenkrat na delovnem mestu. Niso imeli še nobenega negativnega odziva strank ali kakšnega zaposlenega. Podjetje se trudi tudi povezovati oziroma sodelovati s podjetji, ki delijo enake vrednote in pogled na svet. Ena izmed teh je definitivno ljubezen do živali (Gregorič, brez datuma).

4.4 D.Labs

Največkrat naj bi se domače živali na delovnih mestih pojavljale v zagonskih podjetjih ali v kreativnih agencijah. Podjetju D.Labs dela družbo pes z imenom Nix. Ko je preživel svoj prvi dan v službi z lastnikom, je bil star manj kot tri mesece. Njegov lastnik je imel na začetku drugačne načrte z oskrbo svojega štirinožnega prijatelja, ker pa je istočasno, ko je dobil Nixa, tudi napredoval, mu ni preostalo drugega, kakor da ga vzame s seboj v službo. S tem korakom se je morala najprej strinjati vsa pisarna. Od takrat naprej še trije drugi zaposleni vozijo svoje pse v službo. Na delovnem mestu veljajo pravila, da morajo biti lastniki odgovorni in sami skrbeti za svojo žival. To pomeni, da s tem ne smejo ovirati svojih sodelavcev pri delu. Zgodilo se je že, da sta bila dva psa naenkrat v pisarni, zaradi

česar je bilo nekoliko bolj hrupno in so se določeni zaposleni pritožili. Ker v podjetju želijo prisluhniti potrebam vsakogar, so rešili tudi to situacijo (Bizovičar, 2016).

5 EMPIRIČNA RAZISKAVA

5.1 Namen in cilj raziskave

Raziskovalni del zaključne strokovne naloge je namenjen ugotavljanju mnenja anketirancev o prisotnosti hišnih ljubljencev na delovnem mestu. Ker vse več podjetij dovoljuje živali v službah, najprej raziščem mnenje anketiranih, ki jih domače živali spremljajo na delovno mesto. Nato pa me zanima tudi, kaj tisti, ki ob sebi med delom nimajo živali, mislijo o njihovi prisotnosti na delovnem mestu.

Z raziskavo želim ugotoviti, koliko so anketiranci naklonjeni domačim živalim na delovnem mestu. Ostali cilji raziskave pa so ugotoviti:

- ali živali res lajšajo stres med delovnim časom,
- kakšen vpliv imajo na razvoj socialnega odnosa na delovnem mestu,
- v kolikšni meri je vzgoja živali po mnenju anketiranih pomembna, če nas ta spremlja v službi,
- ali zaposleni menijo, da je dobro, če nas hišni ljubljencek spremlja v službi.

Po pridobitvi rezultatov bom odgovorila na raziskovala vprašanja in podala svoja priporočila.

5.2 Metoda raziskave

Raziskava je potekala s pomočjo anketnega vprašalnika na spletni platformi 1KA. Ustvarila sem dva vprašalnika. Prvi je bila namenjen ljudem, ki jih hišni ljubljenci spremljajo v službo. Ta vprašalnik je vseboval 13 vprašanj. Drugi vprašalnik pa sem oblikovala za tiste, ki nimajo domačih živalih pri sebi med delom. Ta vprašalnik je zajemal 15 vprašanj. Obe anketi sta potekali anonimno.

Preden sem začela z anketiranjem, sem izvedla še testno anketiranje s šestimi osebami, ki so mi podale mnenje o sestavi ankete. Anketna vprašalnika sta vsebovala vprašanja odprtega, zaprtega in kombiniranega tipa. Poleg tega so bile vključene še merske lestvice.

Anketni vprašalnik za tiste, ki imajo na delovnem mestu hišne ljubljence, sem poslala podjetjem, za katera vem, da dovolijo domače živali na delovnem mestu. Poleg tega sem oba vprašalnika delila v Facebook skupine: Pasjeljubci, Mačjeljubci, Žival = moj družinski član in Alfakan – skupina za debato o vzgoji psov.

Prvo anketo, ki je potekala od 29. 4. 2020 do 7. 5. 2020, je rešilo 198 ljudi. Druga anketa pa je potekala med 29. 4. 2020 in 30. 4. 2020 ter jo je rešilo 330 ljudi.

5.3 Analiza rezultatov ankete – zaposleni, ki jih hišni ljubljenci spremljajo na delovnem mestu

Iz tabele 1 je razvidno, da je anketo rešilo 182 žensk, kar znaša 92 % vseh anketirancev, in 16 moških, kar znaša 8 % anketiranih ljudi.

Tabela 1: Tabelarni prikaz spola anketiranih oseb

Spol	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Moški	16	8
Ženske	182	92
Skupaj	198	100

Vir: lastno delo.

V tabeli 2 vidimo, da starostna skupina do 20 let obsega 9 % anketirancev. Druga starostna skupina je največja, saj zajema 62 % vseh anketiranih. Tretja starostna skupina obsega 28 % anketiranih, najmanjša starostna skupina pa je 61 let ali več, ki zajema 1 % anketirancev.

Tabela 2: Tabelarni prikaz starosti anketiranih oseb

Starost	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Do 20 let	17	9
21–40	123	62
41–60	56	28
61 ali več	2	1
Skupaj	198	100

Vir: lastno delo.

Po opravljeni raziskavi je iz tabele 3 razvidno, da so psi tisti hišni ljubljenci, ki so najbolj prisotni na delovnih mestih (75 %). Sledijo mačke s 15 %, ribe s 4 %, zajci s 3 %, hrčki z 0,4 %, papagaj z 0,4 % in morski prašički z 0,2 %. Pod »drugo« so anketiranci opredelili želve, paličnjake in dihurje.

Tabela 3: Kateri hišni ljubljenci anketirance spremljajo na delovnem mestu

Kateri hišni ljubljenci vas spremljajo na delovnem mestu?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Pes	164	75
Mačka	32	15
Ribe	8	4
Zajec	6	3

se nadaljuje

Tabela 4: Kateri hišni ljubljenci anketirance spremljajo na delovnem mestu (nad.)

Kateri hišni ljubljenci vas spremljajo na delovnem mestu?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Hrček	2	0,4
Papagaj	2	0,4
Morski prašiček	1	0,2
Drugo	5	2
Skupaj	198 anketirancev oz. 220 odgovorov	100

Vir: lastno delo.

Zastavila sem tudi vprašanje, koliko domačih živali spremlja anketirance med delovnim časom, bodisi njihovih ali od sodelavcev. V tabeli št. 4 vidimo, da jih je 68 % odgovorilo, da jih spremlja samo en hišni ljubljenci, sledi 23 % anketiranih, ki so odgovorili, da jih spremljata dva hišna ljubljenci, s 4 % sledijo tisti, ki imajo tri živali na delovnem mestu. Štiri hišni ljubljenci so prisotni pri 3 % anketirancev. Kar pet ali več domačih živali pa ima 2 % vseh anketiranih.

Tabela 5: Koliko domačih živali anketirance spremlja med delovnim časom

Koliko domačih živali vas spremlja med delovnim časom?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
1	107	68
2	36	23
3	7	4
4	4	3
5 in več	3	2
Skupaj	157	100

Vir: lastno delo.

Na vprašanje, kdo pripelje hišnega ljubljenci v službo, vidimo v tabeli 5, da jih je 73 % odgovorilo, da oni sami, 27 % pa, da jih pripelje njihov sodelavec.

Tabela 6: Kdo pripelje hišne ljubljenci na delovno mesto

Kdo pripelje hišne ljubljenci na delovno mesto?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Jaz	130	73
Sodelavec	48	27
Skupaj	178	100

Vir: lastno delo.

Iz tabele 6 je razvidno, da je 51 % vseh anketiranih je dejalo, da so živali vsakodnevno prisotne na delovnem mestu. Pri 18 % so prisotne 3–4-krat tedensko, pri 31 % pa 1–2-krat tedensko.

Tabela 7: Kolikokrat so prisotni hišni ljubljenci na delovnem mestu

Kolikokrat so hišni ljubljenci prisotni na delovnem mestu?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Vsakodnevno	82	51
3–4-krat tedensko	29	18
1–2-krat tedensko	50	31
Skupaj	161	100

Vir: lastno delo.

Na vprašanje, koliko jim odgovarja prisotnost živali med delom, lahko vidimo v tabeli 7, da jih je kar 43 % odgovorilo z oceno 5. To pomeni, da jim prisotnost živali zelo odgovarja. 11 % jih je označilo oceno 4, kar pomeni, da jim odgovarjajo živali pri delu. Z oceno 3, ki pomeni, da jim živali malo manj odgovarjajo, jih je odgovorilo 45 %. 1 % anketiranih je označil oceno 2, ki pomeni, da jim živali na delovnem mestu ne odgovarjajo.ocene 1, ki pomeni, da jim živali na delovnem mestu sploh ne odgovarjajo, pa ni označil nihče od anketiranih.

Tabela 8: Ugajanje prisotnosti živali pri delu

Koliko vam odgovarja prisotnost živali pri delu	Število anketirancev	Število anketirancev v %
1	0	0
2	2	1
3	72	45
4	17	11
5	70	43
Skupaj	161	100

Vir: lastno delo.

Pri tem vprašanju sem anketirance spraševala, koliko jih živali pomirjajo. Ocena 5 pomeni, da jih zelo pomirjajo, in ocena 1, da jih nič ne pomirjajo. Iz tabele 8 lahko vidimo, da je 1 % anketirancev je označilo oceno 1. 2 % anketirancev je označilo s oceno 2. Kar 50 % anketirancev je označilo oceno 3, oceno 4 je označilo 14 % anketirancev, 33 % anketiranih pa oceno 5, kar pomeni, da jih živali zelo pomirjajo.

Tabela 9: Koliko živali pomirjajo med delom

Koliko vas pomirjajo med delom?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
1	1	1
2	4	2
3	81	50
4	22	14
5	53	33
Skupaj	161	100

Vir: lastno delo.

Zanimalo me je, ali živali na delovnem mestu vplivajo na boljše odnose med sodelavci. Iz tabele 9 je razvidno, da večina (90 %) anketirancev je odgovorilo pritrdilno, kar pomeni, da živali pripomorejo k boljšim odnosom. 10 % se jih s tem ne strinja.

Tabela 10: Ali živali vplivajo na razvoj boljših odnosov na delovnem mestu?

Ali vplivajo na razvoj boljšega socialnega odnosa na delovnem mestu?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Da	130	90
Ne	14	10
Skupaj	144	100

Vir: lastno delo.

V tabeli 10 vidimo, da je 96 % anketirancev odgovorilo, da hišni ljubljenci v težkih trenutkih, ki jih doživljajo na delovnem mestu, pripomorejo k zniževanju stresa. Le 4 % anketiranih pa meni, da jim ne znižujejo stresa.

Tabela 11: Ali živali znižujejo stres v težkih trenutkih

Ali vam živali znižujejo stres v težkih trenutkih?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Da	138	96
Ne	6	4
Skupaj	144	100

Vir: lastno delo.

Čeprav smo na delovnem mestu, je treba določen čas posvetiti tudi hišnemu ljubljencu. Zanimalo me je, koliko svojega časa delijo z njimi. Iz tabele številka 11 je razvidno, da jih 11 % anketirancev odgovorilo, da je to odvisno od dneva. Živalim svojega časa ne posveča 6 % anketirancev. 47 % jih je odgovorilo, da se z njimi ukvarjajo do 30 minut. Do 1 uro se jih ukvarja 24 % anketirancev, 7 % do 2 uri in 5 % anketiranih tudi več kot dve uri.

Tabela 12: Koliko časa zaposleni posvetijo hišnemu ljubljencu na delovnem mestu

Koliko časa posvetite hišnemu ljubljencu na delovnem mestu?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Odkvisno od dneva	15	11
Ne posvečam svojega časa	9	6
Do 30 min	68	47
Do 1 ure	35	24
Do 2 uri	10	7
Več kot 2 uri	7	5
Skupaj	144	100

Vir: lastno delo.

V tabeli 12 lahko vidimo, da bi 98 % anketiranih tudi drugim podjetjem priporočilo, da uvedejo hišne ljubljence na delovnih mestih kot metodo za lajšanje stresa, ostala 2 % pa ne.

Tabela 13: Ali bi drugim podjetjem predlagali, da uvedejo takšno metodo lajšanja stresa

Ali bi drugim podjetjem predlagali, če bi imeli to možnost, da uvedejo to metodo lajšanja stresa?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Da	124	98
Ne	2	2
Skupaj	126	100

Vir: lastno delo.

Vzgoja živali je lahko ključna za odločitev, ali je hišni ljubljenc primeren za prihod v podjetje. Ponovno sem naredila mersko lestvico, kjer 1 predstavlja, da vzgoja sploh ni pomembna, in 5, da je vzgoja zelo pomemben dejavnik. V tabeli 13 vidimo, da z oceno 1 ni odgovoril noben anketiranec, z oceno 2 je odgovorilo 1 % anketiranih. 42 % jih je označilo oceno 3, 15 % oceno 4 in 42 % oceno 5.

Tabela 14: Mnenje o vzgoji živali na delovnem mestu

Ali menite, da je vzgoja živali pomemben dejavnik, da se vam lahko ta pridruži na delovnem mestu?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
1	0	0
2	1	1
3	61	42
4	21	15
5	61	42
Skupaj	144	100

Vir: lastno delo.

5.4 Rezultati ankete – zaposleni, ki jih hišni ljubljenci ne spremljajo na delovnem mestu

Iz tabele 14 je razvidno, da je na anketo odgovorilo 330 anketiranih, od tega je bilo 8 % moških in 92 % žensk.

Tabela 15: Tabelarični prikaz spola anketiranih oseb

Spol	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Moški	26	8
Ženska	304	92
Skupaj	330	100

Vir: lastno delo.

V tabeli 15 vidimo, da je anketirancev, ki so stari do 20 let, 5 %. 21–40 let je starih 62% anketirancev in predstavljajo največjo starostno skupino. 32 % jih je starih 41–60 let, 61 ali več let pa 1 % anketiranih.

Tabela 16: Tabelarični prikaz starosti anketiranih oseb

V katero starostno skupino spadate?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Do 20 let	17	5
21–40	203	62
41–60	107	32
61 ali več	3	1
Skupaj	330	100

Vir: lastno delo.

Od vseh anketiranih jih ima 91 % doma hišnega ljubljénčka, ostalih 9 % pa ne. To je razvidno v tabeli številka 16.

Tabela 17: Ali imajo anketiranci doma hišnega ljubljénčka

Ali imate doma kakšnega hišnega ljubljénčka?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Da	300	91
Ne	30	9
Skupaj	330	100

Vir: lastno delo.

V tabeli 17 vidimo, da pri vprašanju, če bi vzeli svojo domačo žival s seboj v službo, je 77 % anketirancev odgovorilo z da, 18 % z ne, 5 % pa jih je označilo, da nimajo domače živali.

Tabela 18: Ali bi anketiranci vzeli domačo žival s seboj v službo, če bi imeli to možnost

Ali bi vzeli domačo žival s seboj v službo, če bi imeli to možnost?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Da	251	77
Ne	60	18
Nimam domače živali	16	5
Skupaj	327	100

Vir: lastno delo.

Zanimalo me je, ali bi anketirance motilo, če bi njihov sodelavec pripeljal svojega hišnega ljubljénčka na delo. Iz tabele 18 je razvidno, da bi 6 % anketiranih to motilo, ostalih 94 % pa ne bi motila domača žival sodelavcev na delovnem mestu.

Tabela 19: Ali bi anketirance motilo, če bi sodelavec pripeljal hišnega ljubljénčka na delovno mesto

Ali bi vas motilo, če bi sodelavec pripeljal hišnega ljubljénčka na delovno mesto?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Da	20	6
Ne	307	94
Skupaj	327	100

Vir: lastno delo.

Prav tako me je zanimalo, kaj bi menil njihov nadrejeni o ideji hišnih živali v podjetju. Večina (88 %) jih meni, da njihov delodajalec ne bi bil navdušen nad to idejo. Ostalih 13 % pa jih misli, da bi bil delodajalec navdušen nad prisotnostjo hišnih ljubljénčkov na delovnem mestu. Rezultati so razvidni v tabeli 19.

Tabela 20: Ali bi bil delodajalec po mnenju anketiranih navdušen nad idejo domačih živali na delovnem mestu

Ali menite, da bi bil delodajalec navdušen nad idejo domačih živali na delovnem mestu?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Da	27	13
Ne	189	88
Skupaj	216	100

Vir: lastno delo.

V tabeli 20 vidimo, da 47 % anketiranih pozna vsaj eno podjetje v Sloveniji, kjer so dovoljene domače živali. Ostalih 53 % pa jih ni seznanjenih z nobenim podjetjem, ki to omogoča.

Tabela 21: Poznavanje podjetij v Sloveniji, ki dovoljujejo domače živali na delovnem mestu

Ali poznate kakšno podjetje v Sloveniji, kjer lahko zaposleni pripeljejo hišne ljubljence na delovno mesto?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Da	153	47
Ne	174	53
Skupaj	327	100

Vir: lastno delo.

Pri vprašanju, ali menijo, da živali lajšajo stres, jih je kar 98 % odgovorilo z da. 2 % jih meni, da hišni ljubljenci nimajo vpliva na lajšanje stresa pri ljudeh med delovnim časom. To je razvidno iz tabele številka 21.

Tabela 22: Mnenje o lajšanju stresa z živalmi

Ali menite, da domače živali lajšajo stres?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Da	319	98
Ne	6	2
Skupaj	325	100

Vir: lastno delo.

V tabeli 22 vidimo, da 90 % anketiranih meni, da bi jim živali lahko pomagale v stresnih trenutkih, medtem ko se jih 10 % ne strinja s to trditvijo.

Tabela 23: Mnenje anketiranih o vplivu živali na stresne dogodke v službi

Ali menite, da bi vam živali pomagale v stresnih trenutkih na delovnem mestu?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Da	291	90
Ne	34	10
Skupaj	325	100

Vir: lastno delo.

V primeru, da bi bil hišni ljubljencek prisoten na delovnem mestu, bi službo z večjim veseljem obiskovalo kar 86 % anketiranih. Preostalim 14 % to ne bi predstavljalo dodatnega veselja. Rezultate vidimo v tabeli 23.

Tabela 24: Ali bi zaposleni z večjim veseljem hodili v službo, če bi bil prisoten hišni ljubljencek

Ali bi z večjim veseljem hodili v službo, če bi bil prisoten hišni ljubljencek?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Da	280	86
Ne	45	14
Skupaj	325	100

Vir: lastno delo.

Zanimalo me je, ali bi zaposleni poskrbeli tudi za žival, ki sicer ni njihova, ampak od sodelavca. Iz tabele 24 je razvidno, da 11 % anketiranih meni, da bi moral za svojo žival poskrbeti samo lastnik. Ostalih 89 % pa bi jih bilo pripravljenih tudi kdaj poskrbeti za žival sodelavca.

Tabela 25: Ali bi anketiranci poskrbeli za živali sodelavca

Bi tudi vi želeli poskrbeti za žival sodelavca?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Za žival mora skrbeti samo lastnik	35	11
Za žival bi lahko poskrbel tudi jaz	290	89
Skupaj	325	100

Vir: lastno delo.

38 % vseh anketiranih meni, da bi jih domača žival pri delu ovirala, če bi se ji ti morali posvečati. 62 % anketiranih pa misli, da jih živali ne bi nič ovirale pri delu. Rezultati so razvidni v tabeli 25.

Tabela 26: Ali bi domača žival anketirance ovirala pri delu, če bi se ji morali posvečati

Ali bi vas domača žival ovirala pri delu, če bi se ji morali posvečati?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Da	120	38
Ne	196	62
Skupaj	316	100

Vir: lastno delo.

V tabeli 26 vidimo, da 38 % anketiranih meni, da bi žival na delovnem mestu vplivala na boljše socialne odnose med sodelavci, preostalih 62 % pa, da živali nimajo takega vpliva.

Tabela 27: Vpliv živali na socialne odnose med sodelavci

Menite, da žival vpliva na boljše odnose med sodelavci?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Da	262	83%
Ne	54	17%
Skupaj	316	100%

Vir: lastno delo.

V tabeli 27 lahko vidimo, da bi kar 45 % anketiranih sprejelo nekoliko nižjo plačo v zameno, da bi lahko pripeljali svojega hišnega ljubljence s seboj v podjetje, 49 % pa ne. Ostalih 7 % anketiranih nima domače živali.

Tabela 28: Ali bi anketirani sprejeli manjšo plačo v zameno, da bi lahko imeli svojo domačo žival ob sebi med delovnim časom

Ali bi sprejeli nekoliko nižjo plačo v zameno, da bi lahko imeli svojo domačo žival ob sebi med delovnim časom?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
Da	141	45
Ne	154	49
Nimam domače živali	21	7
Skupaj	316	100

Vir: lastno delo.

Največ (49 %) anketiranih je pomembnost vzgojenosti živali na delovnem mestu ocenilo s 3, 2 % pa z oceno 1, kar pomeni, da jim vzgoja živali na delovnem mestu ni pomembna. 1 % jih je označilo oceno 2, oceno 4 je označilo 12 % anketirancev, ostalih 37 % pa jih je označilo oceno 5, kar pomeni, da menijo, da je vzgoja hišnih ljubljencev zelo pomemben dejavnik, da lahko obiskujejo službo s svojim lastnikom. Rezultati so razvidni v tabeli 28.

Tabela 29: Mnenje o vzgoji psa na delovnem mestu

Ali menite, da je vzgoja živali pomemben dejavnik, da se vam lahko pridruži na delovnem mestu?	Število anketirancev	Število anketirancev v %
1	5	2
2	2	1
3	154	49
4	39	12
5	116	37
Skupaj	316	100

Vir: lastno delo.

6 POVZETEK UGOTOVITEV IN PRIPOROČILA

Po analizi anketnih vprašalnikov sem ugotovila, da so bile ženske bolj naklonjene reševanju kot moški. Predvidevam, da tema, ki jo raziskujem bolj zanima žensko populacijo. Prav tako je oba vprašalnika rešilo največ ljudi, starih med 21 in 40 let. Najprej bom interpretirala rezultate prve ankete, se pravi tiste, ki so jo rešili ljudje, ki imajo hišnega ljubljénčka pri sebi med delovnim časom.

Ne preseneča me, da so psi od vseh živali največ prisotni na delovnem mestu. Psi so že tako eni izmed najbolj pogostih in najbolj priljubljenih hišnih ljubljénčkov. Večina anketiranih, ki so rešili anketo, sami pripeljejo žival na delovno mesto, samo 27 % anketiranih pa v službi spremlja hišni ljubljénček od sodelavca. Večina podjetij ima eno domačo žival na delovnem mestu. 51 % anketiranih ima hišne ljubljénčke vsakodnevno v službi. V večini so odgovorili, da jim odgovarja prisotnost hišnih živali na delovnem mestu. S tem so mi podali odgovor na eno izmed mojih raziskovalnih vprašanj. Prav tako jih je precej dejalo, da jih žival pomirjajo. Vprašanje, ki se mi je zdelo zelo pomembno in je tudi eno izmed mojih raziskovalnih vprašanj, je, ali živali vplivajo na razvoj boljšega socialnega odnosa na delovnem mestu. Kar 90 % anketiranih je temu pritrdilo, kar pomeni, da živali res pomagajo vzpostavljati boljšo vez med sodelavci, kar je posledično zelo pomembno za podjetje in njegov uspeh. Anketiranci so pritrdili tudi, da jim živali nižajo stres v težkih trenutkih, kar je pomembno za psihično stanje posameznika ter nenazadnje za podjetje. Največ anketirancev posveti hišnim živalim na delovnem mestu do 30 minut časa. To je zelo dober podatek za management oziroma lastnika podjetja, ki razmišlja o uvedbi živali med delovnim časom. V nekaterih podjetjih pa hišnim ljubljénčkom posvetijo tudi več kot 2 uri. 98 % vseh anketiranih bi predlagalo drugim podjetjem, če bi imeli to možnost, da uvedejo hišne ljubljénčke na delovnem mestu kot metodo za lajšanje stresa. Večina anketiranih se strinja, da je vzgoja pomemben dejavnik, da se žival lahko pridruži na delovnem mestu.

Z drugo anketo sem želela pridobiti mnenje anketirancev o hišnih ljubljénčkih na delovnem mestu. Zanimalo me je, koliko so naklonjeni tej obliki zmanjševanja stresa in ali so sploh seznanjeni s takimi metodami. Od vseh anketiranih jih ima 91 % doma hišnega ljubljénčka. 77 % anketiranih, kar je večina, bi vzelo svojo domačo žival s seboj v službo, če bi imeli to možnost. To je velik odstotek in kaže na interes anketiranih oseb. Zanimalo me je, če bi določene osebe motilo, da bi njihov sodelavec pripeljal kakšno žival v službo. Z raziskavo sem prišla do odgovora, da bi 6 % anketiranih ljudi to motilo, ostalih 94 % ne bi nič motilo. Večina pa jih meni, da njihov delodajalec ne bi bil navdušen nad idejo domačih živali na delovnem mestu. Res pa je, da so to le predpostavke. Zelo zanimivo se mi je zdelo, da več kot polovica anketiranih ne pozna niti enega podjetja v Sloveniji, ki dovoljuje hišne ljubljénčke. Tudi pri tej anketi so anketirani mnenja, da živali lajšajo stres, saj se jih je kar 98 % strinjalo s to trditvijo. Prav tako jih je 90 % mnenja, da bi jim živali pomagale v stresnih trenutkih na delovnem mestu. Z večjim veseljem na delo pa bi hodilo kar 86 % vseh anketiranih. Posledično to pomeni, da bi bili zaposleni v podjetju bolj veseli

in zadovoljni, kar ponovno prispeva k uspehu podjetja. Večina anketiranih bi bilo pripravljenih poskrbeti za žival sodelavca, kar je zelo lepa gesta ter pomembno za žival, če v kakšnem trenutku potrebuje pozornost, ki ji je lastnik sam ne more nuditi tisti čas. Hišni ljubljencek na delovnem mestu bi oviral 38 % anketiranih, če bi se mu morali oni sami posvečati. Po tem sem zastavila isto vprašanje kot pri prvi anketi, in sicer me je tudi tukaj zanimalo mnenje anketiranih o vplivu živali na socialne odnose med sodelavci. Dobila sem podoben odgovor kot pri prejšnji anketi, saj je večina mnenja, da živali vplivajo na boljše odnose med sodelavci. 45 % vseh anketiranih bi bilo pripravljenih sprejeti nekoliko nižjo plačo samo zato, da bi lahko v službo pripeljali svojega hišnega ljubljenceka. Mislim, da to veliko pove o tem, kolikšna je želja nekaterih oseb oziroma koliko bi jim pomenilo, da bi jim delodajalec to omogočal. Za konec sem ponovila vprašanje iz prejšnje ankete. Tudi tukaj sem vprašala za njihovo mnenje o vzgoji živali na delovnem mestu. To sem ponovno vprašala, saj sem mnenja, da je to eden izmed ključnih dejavnikov, ali je žival sploh primerna za pridružitve na delovnem mestu. Tudi tukaj jih večina meni, da je vzgoja pomembna.

Z raziskavo sem odgovorila na vsa svoja raziskovalna vprašanja. Menim, da smo Slovenci še kar naklonjeni živalim na delovnem mestu, čeprav sem opazila, da kar nekaj anketiranih niti ne pozna take metode lajšanja stresa. Z anketo, ki so jo reševali tisti, ki imajo ob sebi hišne ljubljenceke med delovnim časom, sem dobila potrditev, da živali res znajo lajšati stres ter poleg tega pomagajo pri razvoju socialnih odnosov med sodelavci. Oboje je zelo pomembno za podjetje in posameznike, ki so zaposleni v določenem podjetju. Zadovoljni zaposleni pa tudi več pripomore k uspehu podjetja. Vprašanje, ki se mi je zdelo zelo pomembno, se navezuje na vzgojo živali. Precej ljudi se zaveda, da je pomembno, da je žival vzgojena, preden se pridruži delovnemu okolju. Tam so različni ljudje in različne situacije. Zelo pomembno je, da je žival umirjena in da ima svoj prostor, kamor se lahko umakne. To ne velja za živali, kot so ribe, ki so že v svojem akvariju. Če je žival nemirna ali glasna, lahko to moti zaposlene ter vodi v nasprotno smer, kot je bilo prvotno mišljeno. Se pravi, če žival ni pravilno vzgojena, lahko to vodi do povečanja stresa med ljudmi in ne zmanjšanja. Zaradi tega lahko zavladata živčnost in nevolja do dela.

Moje priporočilo je predvsem, da preden se podjetje odloči imeti hišnega ljubljenceka na delovnem mestu, mora biti žival vzgojena. Prav tako morajo paziti, da če imajo več živali iste ali različne vrste, da se te med seboj razumejo oziroma imajo svoje omejitve. V nasprotnem primeru lahko pride do dogodkov, ki razburijo živali in posledično zaposlene.

Kot sem omenila, sem opazila, da več ljudi ne pozna metode lajšanja stresa na delovnem mestu z domačimi živalmi, zato bi za taka podjetja priporočala seminar oziroma izobraževanje, kjer bi se zaposlene in predvsem delodajalce podučilo o tej metodi. Verjamem, da bi s tem dosegli manj bolniške odsotnosti in več zadovoljstva med zaposlenimi.

Podjetjem, ki razmišljajo o hišnih ljubljenceh na delovnem mestu, pa svetujem, da ne smejo pozabiti na njih tudi na dneve, ko so morda bolj naporni in imajo manj časa za posvečat domačim ljubljencem. To so živa bitja, ki potrebujejo hrano in vodo, nekatere vrste živali, kot so psi, pa tudi redne sprehode. Živali torej pripomorejo k našemu zdravju in dobremu počutju z razgibavanjem med delovnim časom.

SKLEP

Cilj raziskovalnega dela je bil ugotoviti oziroma predstaviti naklonjenost anketiranih prisotnosti živalih na delovnem mestu ter predstaviti vpliv hišnih ljubljencev. Anketi sta mi bili v pomoč pri raziskovanju, saj sem tako spoznala mnenja ljudi, ki v službi nimajo hišnih živali, in tistih, ki jih imajo. Mnenja obeh so pomembna.

Čeprav je to novo področje, ki je v Sloveniji relativno slabo obravnavano, lahko s svojo raziskavo potrdim, da živali v veliki meri nižajo stres med zaposlenimi. Pri vprašanju, ali menijo, da živali lajšajo stres, je kar 98% anketiranih odgovorilo z da.

Vzorec je narejen v Sloveniji. Anketni vprašalnik na katerega so odgovarjale osebe, ki imajo hišne ljubljence ob sebi med delom je potekal od 29.4.2020 do 7.5.2020. Anketa, katero so reševale osebe, ki nimajo hišne živali ob sebi v službi pa je bila aktivna od 29.4.2020 do 30.4.2020. Na obe ankete so v večini odgovarjale ženske.

Ugotavljam, da so Slovenci v večini pripravljeni sprejeti hišne ljubljence na svoje delovno mesto, če bi jim delodajalci to omogočili. Zelo me je razveselilo, da živali res lajšajo stres in vplivajo na boljše odnose med sodelavci. S tem sem odgovorila na svoja raziskovalna vprašanja in dodatno potrdila teorijo, o kateri sem pisala. Navdušilo me je tudi, da se ljudje zavedajo, kako pomembna je vzgoja živali.

Managerjem, kadrovskim managerjem in lastnikom podjetij priporočam živali na delovnem mestu, če so le te vzgojene. Pomembno je seveda tudi, da se zaposleni strinjajo s tako uvedbo velnesa na delovnem mestu. Predvsem, pa se je potrebno pozanimati, da nima kdo od zaposlenih alergij na živali. Menim, da če se upošteva vse dejavnike, ki sem jih skozi nalogo opisala, podjetje ne bi smelo imeti težav z domačimi živalmi na delovnem mestu.

Uspeh podjetja je v veliki meri odvisen od produktivnosti zaposlenih v podjetju. Če ti niso zadovoljni, se bo to poznalo tudi na uspehu podjetju. S hišnimi ljubljenci pa je dokazano, da je veliko lažje preživeti osem ur na delovnem mestu, čeprav je to občasno lahko zahtevno. Srečni, zadovoljni in psihično zdravi zaposleni ne koristijo toliko bolniškega dopusta in so bolj produktivni na svojem delovnem mestu. To so vsi dejavniki, ki imajo velik vpliv na uspešnost podjetja. Kot predstavljeno v zaključni nalogi, so določena podjetja v tujini, ki jih med delovnikom spremljajo hišni ljubljenci, zelo uspešna in znana.

LITERATURA IN VIRI

1. Abdin, S., Welch, R. K., Byron-Daniel, J. & Meyrick J. (2018). Public health: *The effectiveness of physical activity interventions in improving well-being across office-based workplace settings: a systematic review*. Pridobljeno 9. marca 2020 iz <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0033350618301264>
2. Amazon blog. (2019, 30. julij). *How much does Amazon love dogs? Just ask one of the 7,000 pups that “work” here* [objava na blogu]. Pridobljeno 14. marca 2020 iz <https://blog.aboutamazon.com/working-at-amazon/how-much-does-amazon-love-dogs-just-ask-one-of-the-6-000-pups-that-work-here>
3. Andujar, M., Nijholt, A. & Gilbert, J. E. (2016). Designing a humorous workplace: *Improving and retaining employees's happiness*. Pridobljeno 9. marca 2020 iz https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-41661-8_66
4. Ayyar, R. (2014, 14. november). *Why pets in the workplace may not be as great as you thought*. Pridobljeno 5. marca 2020 iz <https://www.fastcompany.com/3038492/why-pets-in-the-workplace-may-not-be-as-great-as-you-thought>
5. Barker, R. T. (2005). On the edge or not?: Opportunities for interdisciplinary scholars in business communication to focus on the individual and organizational benefits of companion animals in the workplace. *International Journal of business communication*, 42(3), 299-315.
6. Bender, K., (2017, 6. junij). *Japanese company adopts nine office cats to increase workplace productivity and cuteness*. Pridobljeno 14. marca iz <https://people.com/pets/japanese-company-adopts-nine-office-cats-to-increase-workplace-productivity-and-cuteness/>
7. Ben & Jerry's. (2020). *K9-5ers: Doing time in the dog house*. Pridobljeno 13. marca 2020 iz <https://www.benjerry.com/about-us/our-k9-5ers>
8. Berry, L., Mirabito, A. M. & Baun, W. (2010). *What's the hard return on employee wellness programs?* Boston: *Harvard Business Review*
9. Bizovičar, M. (2016, 11. avgust). *Kuža Nix v službi*. Pridobljeno 16. marec 2020 iz <https://www.delo.si/gospodarstvo/kariera/stirinozci-tudi-v-pisarni-odvzemajo-stres.html>
10. Černigoj Sadar, N. (2002). *Stres na delovnem mestu*. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
11. Diamond Davis, K. (2002). *Therapy dogs: Training your dog to reach others* (2nd edition). Wenatchee: *Dogwise Publishing*
12. Dimovski, V., Penger, S. & Peterlin, J. (2009). *Avtentično vodenje v učeči se organizaciji* (1. izd.). Ljubljana: Planet GV, poslovno izobraževanje, d. o. o.
13. Dogs at work. (2018, 1. avgust). *Google to receive the dog award*. Pridobljeno 14. marca 2020 iz <https://medium.com/@dogsatwork18/google-to-receive-the-dog-award-3be10d9de02a>

14. Eggleston, P. A. & Wood, R. A. (1992). *Management of allergies to animals*. Pridobljeno 15. marca 2020 iz <https://www.proquest.com/docview/73459947/5F50763EB5CA4C32PQ/1>
15. Foreman, A. M., Glenn, M. K., Meade J. & Wirth O. (2017). *Dogs in the workplace: A review of the benefits and potential challenges*. *National Library of Medicine*, 14(5), 498.
16. Gregorič, L. (brez datuma). *Psi na delovnem mestu v teoriji in praksi*. Pridobljeno 16. marec 2020 iz https://www.zdravahranazapse.si/psi-na-delovnem-mestu-v-teoriji-in-praksi/?fbclid=IwAR11l64aLP_JvTjQje4aJKVVSmWZdRQCX6ddXkjYyoCm0iiBobf01MPEJEY
17. Hart, L. A. (2015). *Pets along a continuum: Response to "What is a pet?"*. Pridobljeno 5. marca 2020 iz <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.2752/089279303786992288?journalCode=rfan20>
18. Human animal bond research institute. (brez datuma). *Workplace wellness: Mental health*. Pridobljeno 8. marca 2020 iz <https://habri.org/research/workplace-wellness/>
19. Karan, M. (2014). *Coaching za več zdravja in dobrega počutja zaposlenih: Velnes kot način življenja zaposlenih*. Ljubljana: Glotta Nova, Center za novo znanje, d. o. o.
20. Korporativni velnes. (brez datuma). *Korporativni wellness v podjetju: Dobro počutje na delovnem mestu*. Pridobljeno 9. marec 2020 iz <https://www.korporativni-velnes.si/korporativni-wellness-v-podjetju/>
21. Levy, D. E. & Thorndike, A. N. (2019). Workplace wellness program and short-term changes in health care expenditures. *US National Library of Medicine*, 175-178.
22. Mattke, S., Liu, H., Caloyeras, J., Huang, C. Y., Van Busum, K. R., Khodyakov, S. & Shier V. (2013). *Workplace Wellness Programs Study*. *Rand health Quarterly*, 3(2), 7.
23. Mesec, J. (2008). *Izgorelost na delovnem mestu – poklicna bolezen 21. stoletja*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
24. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. (2020). *Število aktivnih lastnikov psov*. Pridobljeno 9. marec 2020 iz <https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-kmetijstvo-gozdarstvo-in-prehrano/>
25. Mohorič, S. (2009). *Obvladovanje stresa na delovnem mestu in storilnosti zaposlenih: primer družbe Savatech, d. o. o.* Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
26. News in Health. (2018, februar). *The power of pets: Health benefits of human-animal interactions*. Pridobljeno 4. marca 2020 iz <https://newsinhealth.nih.gov/2018/02/power-pets>
27. Nacionalni inštitut za javno zdravje. (2020). *Podatkovni portal*. Pridobljeno 9. marec 2020 iz https://podatki.nijz.si/pxweb/sl/NIJZ%20podatkovni%20portal/?px_language=sl&px_db=NIJZ+podatkovni+portal&rxid=d7c8436b-0043-4382-9129-6e1ea690bc7f

28. Ninivaggi, F. J. (2020). *Learned Mindfulness: Chapter 6 – Physician wellness: Engaging mindfulness*. Pridobljeno 7. marca 2020 iz <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/B9780128164846000063>
29. Olen, H. (1993, 29. junij). *Businesses catch on to fish in the office: Workplace: Aquariums make a splash with companies seeking ways to help employees and customers relax*. Pridobljeno 9. marec 2020 iz <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-1993-06-29-fi-8324-story.html>
30. Olsen, P. E. (2015). See Spot Run? The dogs in the workplace debate. *Journal of Case Studies*, 33(2), 116–122.
31. Pribičevič, J. (2019, julij). *Pes na delovnem mestu?* Pridobljeno 5. marca 2020 iz https://vsebovredu.triglav.si/druzina/pes-na-delovnem-mestu-da-ali-ne?fbclid=IwAR0owpc83bVOiaG6-HxpM_ay9wMkNVdC5-PHaebtnXmw7V6ldO4BMjsMc4
32. Rupnik Mihelčič, S. & Robida, T. (2018). *Pozitivni vplivi terapije s pomočjo živali na življenje posameznika*. Ljubljana: Univerzitetni rehabilitacijski inštitut Republike Slovenije – Soča.
33. Serpell, J. A. (2006). Handbook on animal-assisted therapy (second edition): *Chapter 1 - Animal companions and human well-being: An historical exploration of the value of human – animal relationship*. Pridobljeno 11. marca 2020 iz <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/B9780123694843500037>
34. Sokro, E. (2012). Impact of Employer Branding on Employee Attraction and Retention. *European Journal of Business and Management*, 4 (18).
35. Stone, B. (2013). *The everything store: Jeff Bezos and the age of Amazon*. ZDA: Random Houses.
36. Sullivan, S. E & Maineiro, L. A. (2007). Kaleidoscope Careers: Benchmarking Ideas for fostering family-friendly workplaces. *Fairfield University*, 36(1), 45–62.
37. Tuttle, H., (2016). Leashing the risks of pets in the workplace. *Gale academic onefile*, 63(3).
38. University of Southern California. (2019). *The benefits of bringing pets to work*. [objava na blogu]. Pridobljeno 3. marca 2020 iz <https://appliedpsychologydegree.usc.edu/blog/the-benefits-of-bringing-pets-to-work/>
39. Wilkin, C. L., Fairlie, P. & Ezzedeen, S. R. (2016). *International journal of workplace health management*. *Who let the dogs in? A look at pet-friendly workplaces*, 9(1), 96–109.

PRILOGE

Priloga 1: Anketni vprašalnik – zaposleni, ki imajo hišnega ljubljénčka ob sebi med delom

Pozdravljeni,

moje ime je Kim Nika Žan. Sem študentka Ekonomske fakultete v Ljubljani in trenutno izdelujem svojo zaključno strokovno nalogo. Proučujem vpliv živali na delovnem mestu, zato bi vas prosila, da si vzamete nekaj minut in s klikom na »Naslednja stran« pričnete z izpolnjevanjem ankete.

Zahvaljujem se vam, ker mi pomagate pri moji raziskavi.

1. Spol:

- Moški.
- Ženski.

2. V katero starostno skupino spadate?

- Do 20 let.
- 21–40 let.
- 41–60 let.
- 61 ali več.

3. Kateri hišni ljubljénčki vas spremljajo na delovnem mestu (možnih je več odgovorov)?

- Pes.
- Mačka.
- Ribe.
- Zajec.
- Hrček.
- Papagaj.
- Morski prašiček.
- Drugo: _____

4. Koliko domačih živali vas spremlja med delovnim časom? _____

5. Kdo pripelje hišne ljubljénčke na delovno mesto (možnih je več odgovorov)?

- Jaz.
- Sodelavec.

6. Kolikokrat so prisotni hišni ljubljénčki na delovnem mestu?

- Vsakodnevno.

- 3-4-krat na teden.
- 1-2-krat na teden.

7. Na merski lestvici označite, koliko vam odgovarja prisotnost živali pri delu (1 – sploh ne odgovarja; 5 – zelo odgovarja).

1 2 3 4 5

8. Na merski lestvici označite, koliko vas živali pomirjajo med delom (1 – nič; 5 – zelo).

1 2 3 4 5

9. Ali živali vplivajo na razvoj boljšega socialnega odnosa na delovnem mestu?

- Da.
- Ne.

10. Ali vam zmanjšujejo stres v težkih trenutkih?

- Da.
- Ne.

11. Koliko časa posvetite hišnemu ljubljencu na delovnem mestu? _____

12. Ali bi drugim podjetjem predlagali, če bi imeli to možnost, da uvedejo to metodo lajšanja stresa?

- Da.
- Ne.
- Ne vem.

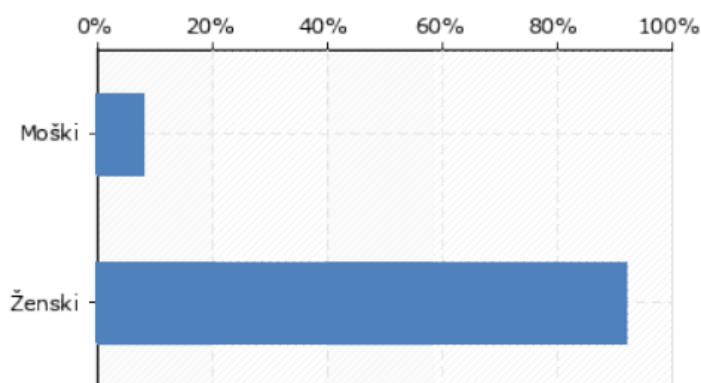
13. Ali menite, da je vzgoja živali pomemben dejavnik, da se vam lahko pridruži na delovnem mestu?

- Zagotovo ne.
- Ne.
- Verjetno ne.
- Verjetno da.
- Da.

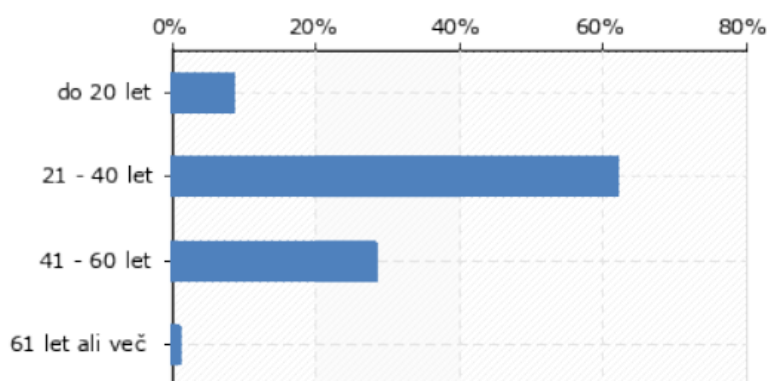
Priloga 2: Frekvence odgovorov na anketni vprašalnik – zaposleni, ki imajo hišnega ljubljénčka ob sebi med delom

Zbiranje podatkov je potekalo od 29.4.20, 12:12 do 7.5.20, 10:08.

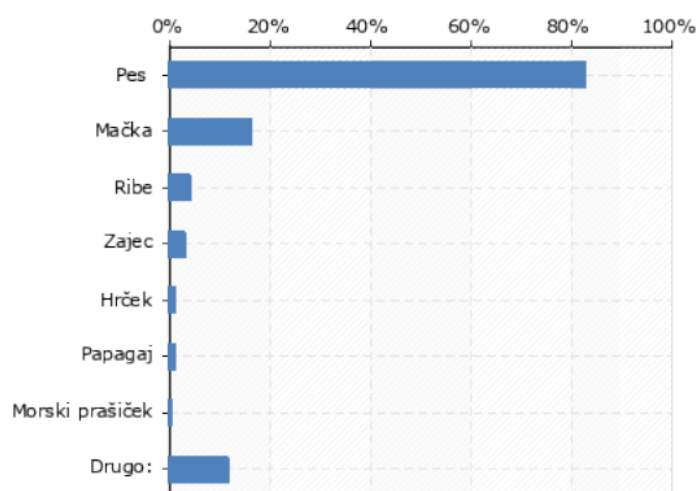
Spol (n = 198)

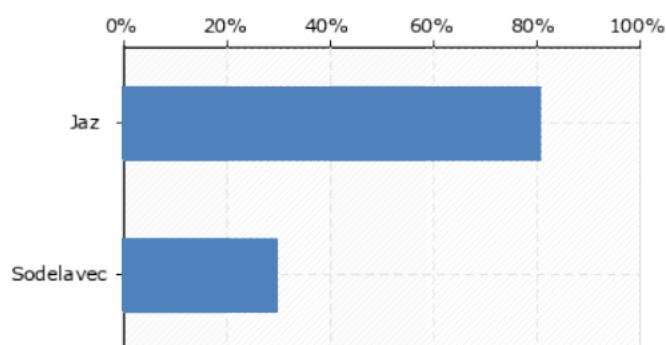
V katero starostno skupino spadate? (n = 198)

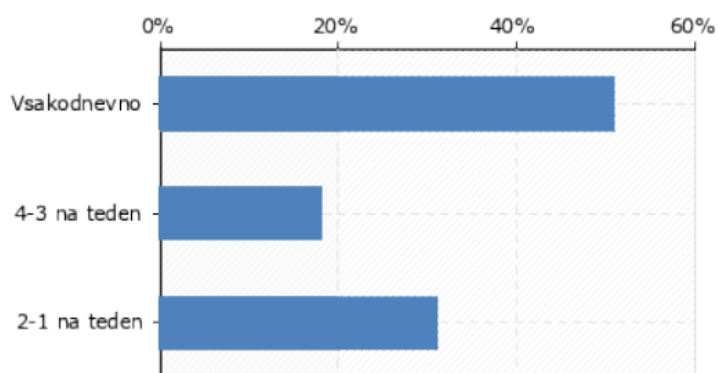
Kateri hišni ljubljénčki vas spremljajo na delovnem mestu? (n = 198)

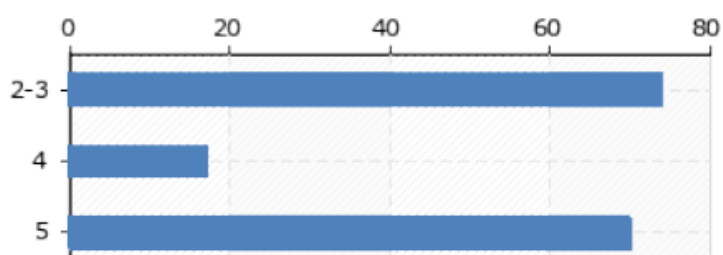
Kdo pripelje hišne ljubljence na delovno mesto? (n = 161)

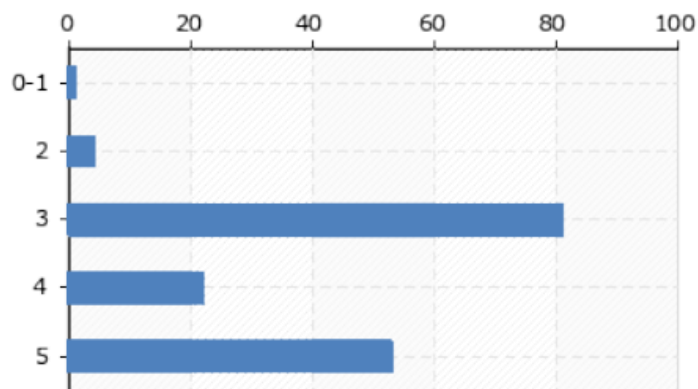
Kolikokrat so prisotni hišni ljubljenci na delovnem mestu? (n = 161)

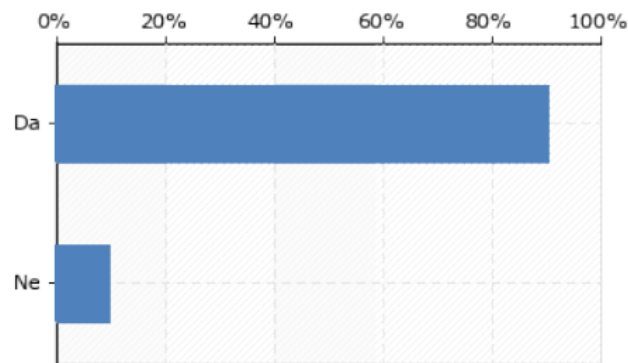
Označite koliko vam odgovarja prisotnost živali pri delu. (n = 161)

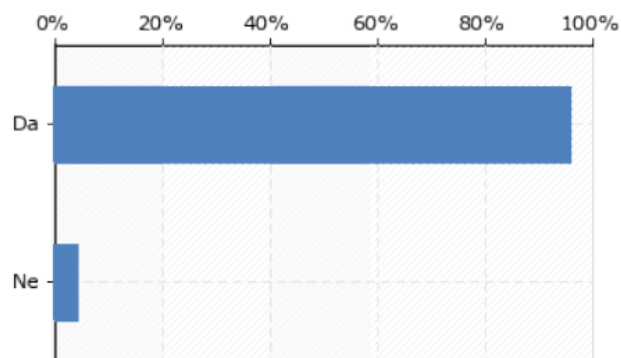
Koliko vas pomirjajo med delom? (n = 161)

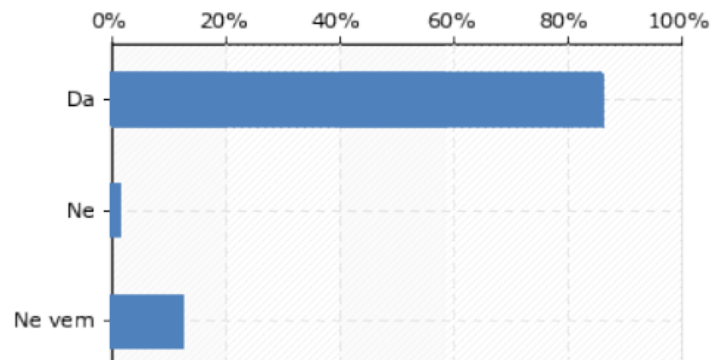
Ali vplivajo na razvoj boljšega odnosa na delovnem mestu? (n = 144)

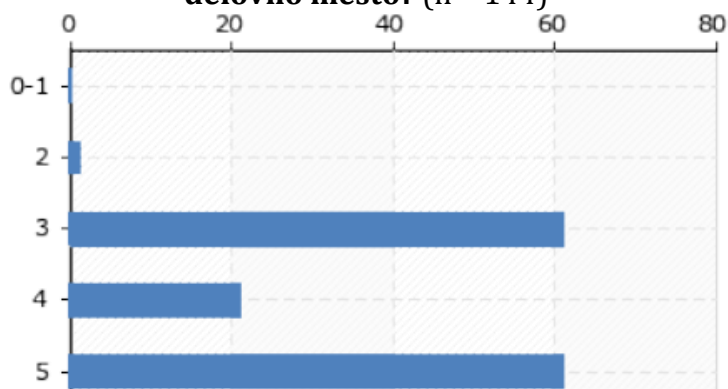
Ali vam nižajo stress v težkih trenutkih? (n = 144)

Ali bi predlagali drugim podjetjem, v kolikor bi imeli to možnost, da uvedejo to metodo za lajšanje stresa? (n = 144)

Ali menite, da je vzgoja živali pomemben faktor, da se vam lahko pridruži na delovno mesto? (n = 144)

Priloga 3: Anketni vprašalnik – zaposleni, ki nimajo hišnega ljubljénčka ob sebi med delovnim časom

Pozdravljeni, moje ime je Kim Nika Žan. Sem študentka Ekonomske fakultete v Ljubljani in trenutno izdelujem svojo zaključno strokovno nalogo. Proučujem vpliv živali na delovnem mestu, zato vas bi prosila, da si vzamete nekaj minut in s klikom na »Naslednja stran« pričnete z izpolnjevanjem ankete.

Zahvaljujem se vam, ker mi pomagate pri moji raziskavi.

1. Spol:

- Moški.
- Ženska.

2. V katero starostno skupino spadate?

- Do 20 let.
- 21–40 let.
- 41–60 let.
- 61 let ali več.

3. Ali imate doma kakšnega hišnega ljubljénčka?

- Da.
- Ne.

4. Ali bi vzeli domačo žival s seboj v službo, če bi imeli to možnost?

- Da.
- Ne.
- Nimam domače živali.

5. Ali bi vas motilo, če bi sodelavec pripeljal hišnega ljubljénčka na delovno mesto?

- Da.
- Ne.

6. Ali menite, da bi bil delodajalec navdušen nad idejo domačih živali na delovnem mestu?

- Da.
- Ne.
- Ne vem.

7. Ali poznate kakšno podjetje v Sloveniji, kjer lahko zaposleni pripeljejo hišne ljubljénčke na delovno mesto?

- Da.
- Ne.

8. Ali menite, da domače živali lajšajo stres?

- Da.
- Ne.

9. Ali menite, da bi vam živali pomagale v stresnih trenutkih na delovnem mestu?

- Da.
- Ne.

10. Ali bi z večjim veseljem hodili v službo, če bi bil prisoten hišni ljubljénček?

- Da.
- Ne.

11. Bi tudi vi želeli poskrbeti za žival sodelavca?

- Za žival mora skrbeti samo lastnik.
- Za žival bi lahko poskrbel tudi jaz.

12. Bi vas domača žival ovirala pri delu, če bi se ji morali posvečati?

- Da.
- Ne.

13. Menite, da žival vpliva na boljše odnose med sodelavci?

- Da.
- Ne.

14. Ali bi sprejeli nekoliko manjšo plačo v zameno, da bi lahko imeli svojo domačo žival ob sebi med delovnim časom?

- Da.
- Ne.
- Nimam domače živali.

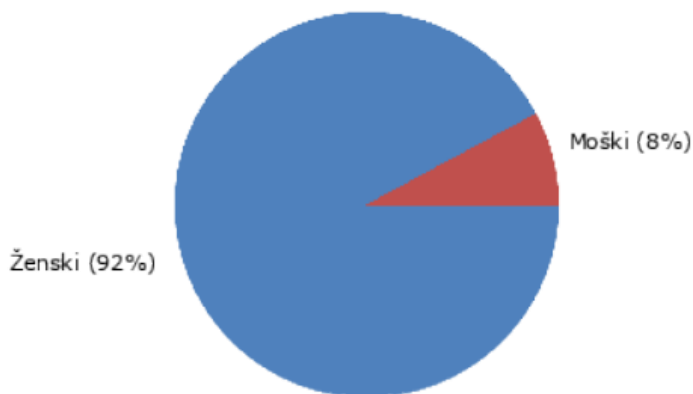
15. Ali menite, da je vzgoja živali pomemben dejavnik, da se vam lahko pridruži na delovnem mestu?

- Zagotovo ne.
- Ne.
- Verjetno ne.
- Verjetno da.
- Da.

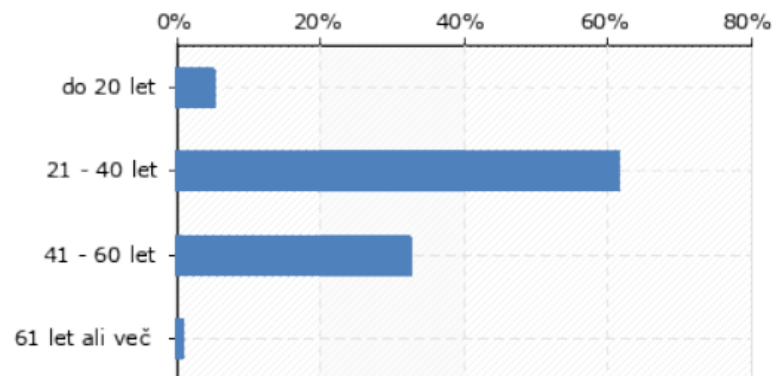
Priloga 4: Frekvence odgovorov na anketni vprašalnik - zaposleni, ki nimajo hišnega ljubljence ob sebi med delovnim časom

Zbiranje podatkov je potekalo od 29.4.20, 12:13 do 30.4.20, 12:01.

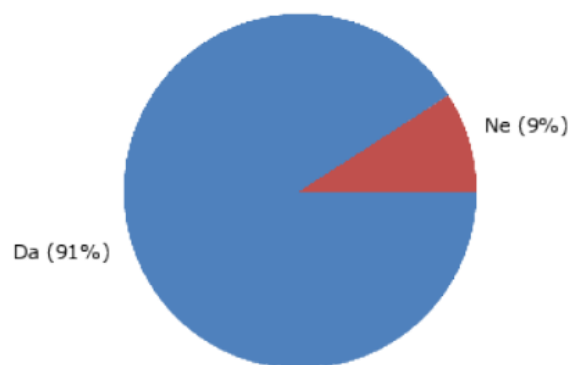
Spol (n = 330)

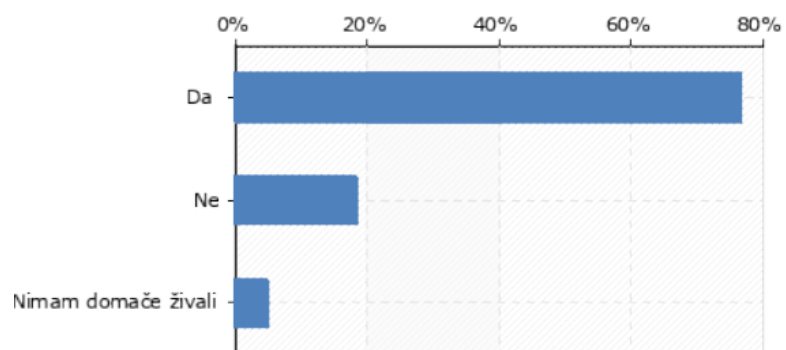
V katero starostno skupino spadate? (n = 330)

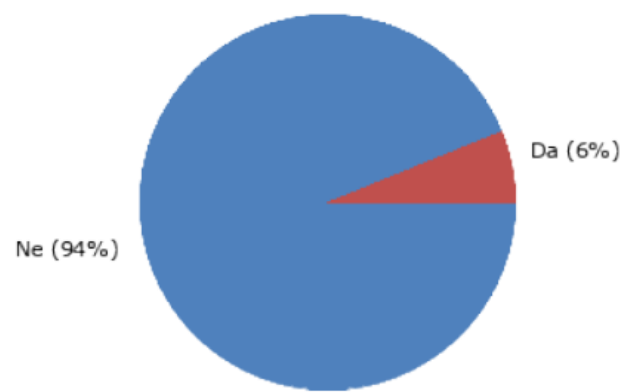
Ali imate doma kakšnega hišnega ljubljénčka? (n = 330)

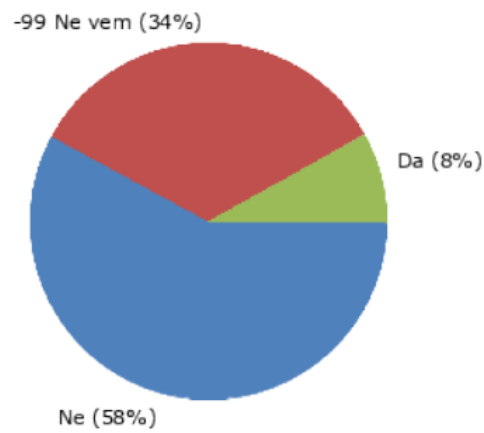
Ali bi vzeli domačo žival s seboj v službo, če bi imeli to možnost? (n = 330)

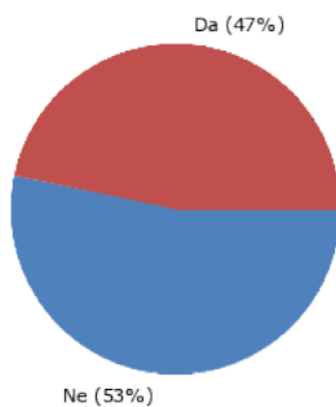
Ali bi vas motilo, če bi sodelavec pripeljal hišnega ljubljénčka na delovno mesto? (n = 327)

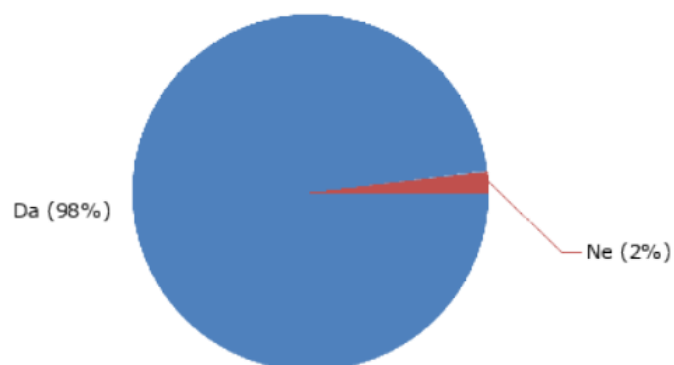
Ali menite, da bi bil delodajalec navdušen nad idejo domačih živali na delovnem mestu? (n = 327)

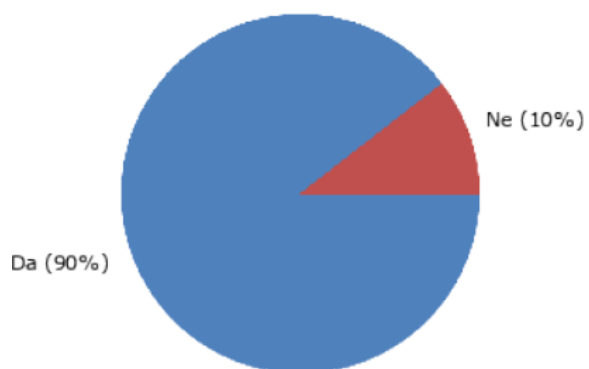
Ali poznate kakšno podjetje v Sloveniji, kjer lahko zaposleni pripeljejo hišne ljubljence na delovno mesto? (n = 327)

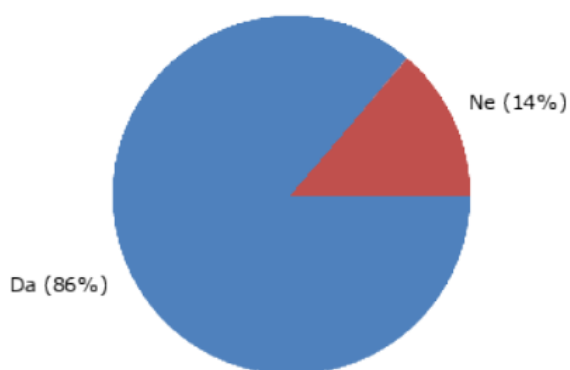
Ali menite, da domače živali lajšajo stres? (n = 325)

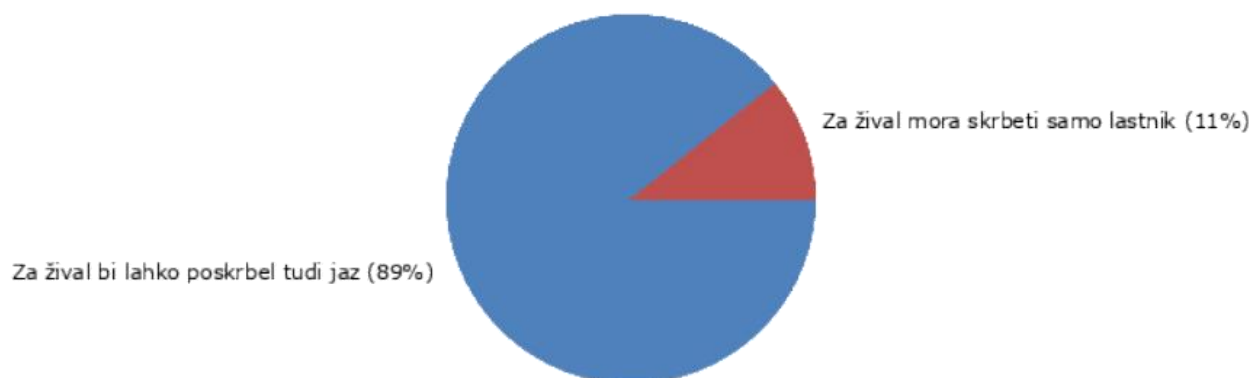
Ali menite, da bi vam živali pomagale v stresnih trenutkih na delovnem mestu? (n = 325)

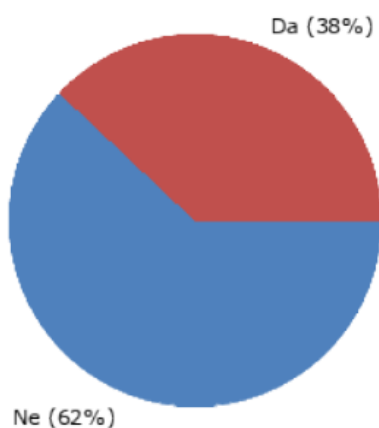
Bi z večjim veseljem hodili v službo, če bi bil prisoten hišni ljubljencek? (n = 325)

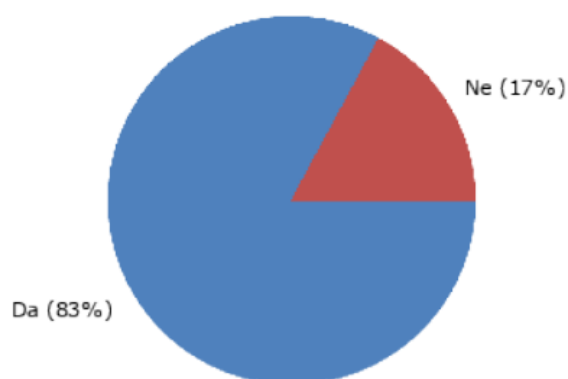
Bi tudi vi želeli poskrbeti za žival sodelavca? (n = 325)

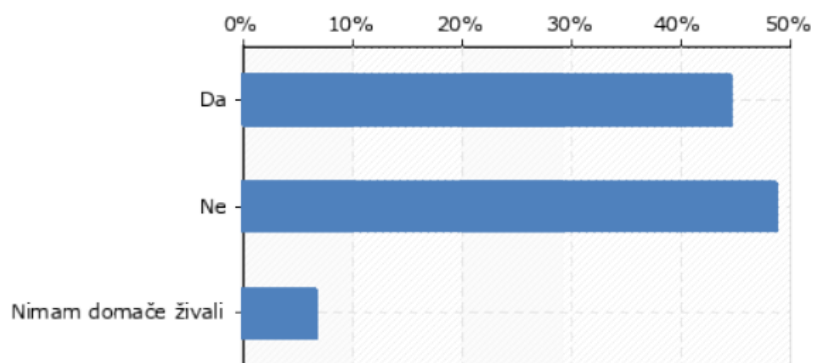
Bi vas domača žival ovirala pri delu, če bi se ji morali posvečati? (n = 316)

Menite, da žival vpliva na boljše odnose med sodelavci? (n = 316)

Bi sprejeli nekoliko manjšo plačo v zameno, da bi lahko imeli svojo domačo žival ob sebi med delovnim časom? (n = 316)

Ali menite, da je vzgoja živali pomemben faktor, da se vam lahko pridruži na delovnem mestu? (n = 316)

